

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΗ ΤΕΧΝΗ

ΧΡΩΜΑ Γ'. ΜΑΡΤΙΟΣ 1929 - ΤΕΥΧΟΣ 3^ο

ΚΑΤΑΛΑΝΑ

Στροπή 'ναι ἡ Ράμπλα μὲ πλατάνων φύλλα
ξερά, πὸν ἕνα ἕνα ὁ νότιος ξεκολῶ.

Κι' αὐτή, σὲ μαύρη δαντελλιὰ μαντίλλα,
φροὺ φροὺ περνᾶ.

"Αθωρο οἱ σάρκες της ἀχνὸ σκορπῶνε,
καὶ τρανταχτὸ μὲ βῆμα ἐνῶ παιᾶ
τὰ πλέρια στήθια μὲ ρυθμὸ πηδᾶνε
ἀκόρσετα.

"Ολα τὰ μάτια βουτηχτάδες ψάχνουν
μιὰ μιὰ τίς ὁμορφιές της τίς κορυφές,
τῶν ἀχναριῶν της τίς μουσιές ἀδράχνουν
μίτες σκυφτές.

Φρεγάδα αὐτὴ τὸ λάγνο κῦμα σκίζει
ἄνοιθη λές, μὰ ἐμένα (ὦ τί χαρά!)
πρὶν στρίψη πῶς χαμόγελα γυρίζει
καὶ μὲ τηρᾶ!!!...

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

Σημ.— «Ράμπλα» εἶνε ὁ μεγάλος καὶ πολυσύχναστος περί-
πατος τῆς Βαρκελώνης.

Νά πάλε πού τὰ πλαστά χωρίσματα συμπηρόνουνται
[του χρόνου.
Νά πάλε πού μιὰ χειμωνιάτικη νύχτα μᾶς φέρνει δηθεν
σὲ καινούριες ὥρες. Καλοῦνται ὁ κόσμος, πλάι σὲ μι ν
[εὐθυμία
πλαστή κατὰ πολὺ, γύρω μιᾶς φουσκομένης πῆττας
[καὶ κοκκινου κρασιοῦ
θέλοντας καὶ μὴ νὰ προβοῦν στήν ὀδυνηρὴ αὐτοεξέταση.
Τοῦτο εἶνε ἡ θέληση τοῦ χρόνου κι' εἶσι τὸ καλεῖ. Ἔνα
[εἶνε ἡ ἀλήθεια :
πού ὄλοι τους μὲ τούτη τὴν ξεκούρηστη Μηχανὴ
γέροννε μὲ τὰ κάτου καὶ γεροῦνε. Καὶ εἶτε μιλαχολοῦνε,
εἶτε εὐθυμοῦνε, καὶ εἶτε πλαστά, εἶτε σι' ἀληθινὰ τὸ κάνουν,
ἔνα εἶνε τὸ ὀρθό, ἔνα τὸ ἀλάθητο, πού γέροννε καὶ γεροῦνε.
Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ κτυτᾶτε. Νά, πηδᾶνε τάχα ἀμέριμνα
[τὰ παιδιὰ
βλέποντας τὰ παιχνίδια τους. Τὰ πιὸ νήπια, πιὸ σοφί,
ἔχουν κλαυθμηρισμὸ στήν κούνια τους. Καὶ τὰ μὲν, καὶ
[τὰ δέ, γεροῦνε,
Παρέκει οἱ νέοι κι' οἱ νέες τῶν εἰκοσι περήγανων χρόνων
κτυτᾶτε πῶς ἀσηκῶνον ψηλὰ τὰ κεφάλια : «Ἐμεῖς εἴμαστε
κι' ἄλλοι δὲν εἶνε». Τ' ἀσηκῶνον ψηλὰ γιὰ νὰ μὴ
[γύρουν χαμηλά.
«Κανείς ἐμᾶς δὲν μπορεῖ νὰ καταλεῖ. Ἐμεῖς ἡμᾶστε κι'
[ἄλλοι δὲν εἶνε.»
Πάρα κάτου οἱ πιὸ μεγάλοι, τὰ τριάντα, τὰ σαράντα χρόνια.
Ἐδῶ εἶνε πιὰ καὶ φανερὴ ἡ ἀπόκλιση τῆς φθορᾶς.
Ἐδῶ εἶνε πιὰ ἡ μεγάλῃ σκοπούρα. Πάλε πιὸ ἀμέριμνοι,
πάλε πιὸ γαλήνιοι εἶνε οἱ γερόντιοι. Ἄπαξ τὸ χρώμα οὐσιακὰ
τῶν γενιῶν ἔκλινε στὸ λευκό, ἄπαξ ἡ κεφαλὴ γίνηκε ὀλύμπια
πῆρε συνολικὰ ἡ ἐμφάνισή τους κάτου ἀπὸ τὸ ἀτάραχο
[τῆς ἰεροσύνης.
Σὰν κάτου παπάδες, ἔρχονται καὶ παρόρχονται, μόνο
[γιὰ νὰ ἐβλογῆσουν.

Ἔνα, ἄπαιτήσανε, τὸ βρήκανε, εἶτε δὲν τὸ βρήκανε. Πάντως
[τὸ ξεχάσαν.
Περάσαν γι' αὐτοὺς οἱ κλύδωνες. Οὐλοσοστροφοὶ
ἐπιδέξιοι εἶτε ἀδέξιοι, συνταξιούχοι ναυτικοί, τὰ ξεχάσαν
τὰ περασμένα. Ἐρχονται μόνο νὰ ἐβλογῆσουν. Καὶ εἶνε
[σημαντιὰ
ἡ ἐβλογία, ἅμα βγαίνει ἀπὸ τὰ Πρόθυρα τοῦ Ἰεροῦ τοῦ
[Θανάτου.
Γύρω μᾶς πῆττας καὶ τοῦ κόκκινου κρασιοῦ,
περνᾶνε ὄλες οἱ εἰκόνας ἄπαξ τοῦ ἔτους. Τὴν νύχτα τούτη
σοῦ φέβγει καὶ σὲ ξεπερνᾶ κάθε λογίκευση.

Ἐδῶ δὲν ξεχωρίζεις : «Τοῦτα περασμένα». ἢ «Μέλλοντα
[τοῦτα».
Ἄλες οἱ εἰκόνας περνᾶνε ἐξ ἴσου ἔντονες, ἐξ ἴσου ὠραῖες.
Ἄλοι μιᾶνε σὰν γιὰ σπονδαῖο σταθμὸ γιὰ τὸ γάμο.
Τὴν νύχτα τούτη παῖνε γᾶνε ψεύτικος θεσμός,
γίνεται μιὰ ἡρεμώτατη στάση τῆς ζωῆς.
Τὰ λουλούδια. Τ' ἀρεβωμιάσματα. Ἡ ἐκκλησία.
Οἱ κούνιες μὲ τὰ παιδιὰ. Ἡ νεα πλάση. Ἡ εὐτυχία.

Ἐνα ξέρω, πού μὲ τίς ἀπλές, τίς παιδιάστικες χίμαιρες τοῦτες,
περνᾶνε οἱ αἰῶνες, κάτου ἀπὸ τὰ πανόραμα τ' ἄστρα,
περνᾶνε πλάι σι' ἀνεμίζόμενα δέντρα.
Μπορὸς σις χίμαιρες τοῦτες, γάνει τὴν κάθε δύναμή του
ὁ παραδειγματισμός, ὅλη ἡ εὐτυχία τῶν ζώντων
σφουρηλατῆται σὲ τοῦτο τὸ ἐπισφαλὲς ἀρραστῆρι.

Ἄς ποῦμε λοιπόν, καὶ ἄς ποῦμε καὶ μεῖς μὲ τοὺς ἄλλους
γιὰ τὸν καινούριο χρόνο γίλια ἐνημερόσια τόσα ὅλα τὰ καλά.
Ἄλα τὰ ἐβλογημένα. Ἐξω ἀπὸ ταραχές, ἀρρώστειες,
[θανάτους.
Καὶ ταραχὴ, καὶ ἀρρώστεια καὶ ὄλα, τὸ ξέρομε, εἶνε ἐπὶ
[θύραις
τόσο ἀσφαλῆ. Ἄλλὰ τὶ γάνουμε ἐντοῦτοις νὰ ποῦμε
καὶ νὰ ποῦμε γιὰ τὸν καινούριο χρόνο ὅλα τὰ καλά.

ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ ΠΕΡΑΣΑΝ

Μεσάνυχτα περάσαν κι' ή γαλήνη
πιδ μαύρη τής νυχτός με περιζώνει
κοιμάται κι' ή ψυχή σέ μιάν ειρήνη
π' ούτε χαρές ταράζουν μήτε πόνοι

Ένα άδειο δλόγυρά μου είνε άπλωμένο
ποῦ μάταια φτερουγάν οι στοχασμοί μου
κι' ή κούραση όπως στέκεται αντικρό μου
τόν ίδιον έαυτό μου ροιώθω ξένο

Και ψάχνω και ζητώ κάτι δικό μου
τόν ίδιον να ξαναύρω τον έαυτό μου
ποῦ να τον έχουν τάχα τώρα κρύψη ;

Τοῦ κάκου : στο άπειρο άδειο ποῦ με ζώνει
ένα μονάχα ή σκέψη μου ανταμώνει
μιά θλίψη έρημική βραειά μιά θλίψη

ΤΗΝ ΩΡΑ ΑΥΤΗ

Την ώρα αυτή στην πιό μικρή
τής νύχτας μου γαλήνη
ποῦ οι στοχασμοί γυρεύουνε
χωρίς να βροῦν λιμάνι
μέσ στην καρδιά μου ελώδιασαν
ξάφνου ανθισμένοι κρίνοι
και στ' όνειρό μου πλέχθηκαν
λαμπρό και θείο στεφάνι

Άστραψε εἰς θύς γενναία ή χαρά
μέσ στη βουβή μου θλίψη

κι' ή προσδοκία λαχτάρησε
στον ἔπνο το βαθύ της
στή λήθη άλυσσοδέθηκε
κάθε κρυφή μου τύψη
κι' ή έλπίδα ανέβη ώραία σαν φῶς
χρυσή στο θείο θρόνι της

Την ώρα αυτή... ένα τίποτε
κι' όμως σαν θείο σημάδι
άχτιδοβόλησε ή χαρά
μέσ στη φτωχή ψυχή μου
σαν ποιά πνοή, ποιός στοχασμός
σαν ποιό από κάπου χάδι
θυμήθηκε τη θλιβερή
ποῦ ξέχασε ἔπαρξή μου ;

ΒΟΛΟΣ

ΤΑΚΗΣ ΣΑΡΑΚΙΝΟΣ

ΔΙΛΗΜΜΑ

Τα γύρω μας να τα κυτάζω διαρκῶς δεν το μπορώ,
ποῦ να προφτάσω ;
Μ' άπασχολούν τόσο πολὺ τα ὅσα ροιώθω εἰγώ,
τα ὅσα ή δική μου σκέψη χριζει.
Κι' όμως άκούω ποῦναι άνώτερα τα γύρω άπειρώς.
Και βασανίζομαι στο δίλημμα το φοβερό —
ποιά θα θυσιαστοῦν ;
Τα έξω ποῦναι δυνατά μ' άδιάφορα,
για τα δικά μου ποῦναι
πολὺ λιγώτερο σημαντικά
μὰ εἶναι τόσο πολὺ δικά μου.

ΡΙΚΑ ΣΕΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΠΟ "ΤΗΝ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΜΟΥ"

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΠΟΡΩΝ

Οί δυνατοί κ' οί εκλεκτοί,
έμπρός, όλοι μαζί, έλάτε
και μιὰ θρησκευίαν ύψηλή
μέ ιδεώδη έθνικά,
σάν τόν γρανίτη· δυνατά
και τó διαμάντι λαμπερά,
άρχήστε να δημιουργάτε.

Οί άφοβοι και οί σκληροί,
έμπρός, όλοι μαζί, έλάτε.
Στή γή και στή φυλή πιστοί
ας μένομε παντοτεινά,
και τὰ σαχλά ιδανικά,
τ' άρωσσια και τὰ πλαδαρά,
έμπρός, ανήλεα χτυπάτε!

Έλάτε, «όσοι ζωντανοί»,
έμπρός μαζί και μη δειλιάτε.
Σ' έμäs θ' ανήκει ή τιμή
πὸν για θρησκευίαν αθριανή
διαλέξαμε ιδανικά
πανύψηλα, ελληνικά,
όλοι μαζί και μη δειλιάτε!

ΤΑΣΟΣ ΧΛΩΡΗΣ

"ΒΡΑΔΥΝΑ ΠΕΝΘΗ"

ΤΟ ΣΥΓΓΕΦΟ

Καλώστο, κι' ήλθες σκυθρωπό, βουβό, θλιβό και πάλι,
Νά ντύσης με τὰ ρόσα σου τó γάληνο ούρανό,
Και να σκορπίσης έρημα σής πλάσης τήν άγκάλη,
Τις μπόρες και τις χίμαιρες σάν κάποιο κερανό.

Καλώστο, κι' ήλθες πρόσχαρο γοργά να γλυκοστείρης,
Στή νυχτωμένη τή βραγιά μιὰ ματωμένη αυγή,
Και για λιγάκι τρέμοντας θολά ν' άπαλογείρης,
Μέσ' στήν άγκάλη τού χαμού σάν μιὰ γλυκιά σιγμή.

Γιά σου, σοῦ μιάζω σύγγεφο, έτσι κι' εγὼ θλιμένος,
Και σκυθρωπός ξαπλώνουμαι σέ κάποιο ούρανό,
Κι' έτσι κι' εγὼ σάν βρίσκουμαι σέ κάποια αυγή λουσιμένος,
Σπέρνω μιὰ αυγή μεσ' στις βραγιές πὸν ζοῦν σὸ νυχτωμό.

Γιά σου, σοῦ μιάζω σύγγεφο. έτσι κι' εγὼ ὡς πλανιέμαι,
Μακριά απ' τής τέχνης τή βραγιά τις χίμαιρες σκορπῶ,
Κι' έτσι κι' εγὼ κάποια σιγμή—τὸ βλέπεις; δὲν τ' άρνιέμαι,—
Θά γείρω, έτσι ὅπως και σὺ—σ' ένα θολό χαμό.

ΑΡΗΣ ΜΑΚΡΟΧΩΡΙΤΗΣ

ΙΩΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗ

(Απόσπασμα διαλόγου γραμμένου γαλλικά στα 1917 - 18.
Μετάφραση Φ. Δραγούμη).

— *Ποιητής*. Ὁ ταπεινότερος τῶν ὑλισμῶν θὰ κυριαρχήσῃ πᾶνω σὲ κάθε πνευματικότητα, σὲ κάθε ψυχικὸ ἀνύψωμα.

— *Συγγραφέας*. Βλέπετε τὰ πράγματα μὲ ὑπερβολικὴν ἀπαισιοδοξία. Ἄλλωστε, γιατί θέλετε νὰ μὴν ἐπικρατήσῃ ὁ ὑλισμὸς καὶ στὴν Ἑλλάδα, ἀφοῦ συμβαδίζει μ' ὀλάκερο τὸ σύγχρονο πολιτισμὸ;

— *Ποιητής*. Δὲν ξέρω ἂν ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς ἦ μᾶλλον οἱ διάφοροι πολιτισμοὶ τῆς ἐποχῆς μας τείνουν πρὸς τὸν ὑλισμὸ ἢ ἄλλὰ ἂν εἶναι ἔτσι, δὲν πρόκειται πιά γιὰ πολιτισμούς, παρὰ γιὰ σαπίλες. Αὐτὴ ἡ ἔννοια τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι σύμπλεγμα ἰδεῶν ὀλοτέλα πνευματικῶν· δὲ θὰ μπορούσε νὰ νοηθῆ διαφορετικά. Δὲν ὑπάρχει πολιτισμὸς χωρὶς πνευματικότητα καὶ χωρὶς ἠθικότητα. Ἄν οἱ πολιτισμοὶ οἱ σύγχρονοι τείνουν πρὸς τὸν ὑλισμὸ, τοῦτο σημαίνει πὼς ἀρχίζουν νὰ ἐκφυλίζονται καὶ πὼς οἱ κοινωνίες, πὸν τοὺς εἶχαν πλάσει, ξεπέφτουν καὶ ἀποσυνθέτονται. Δὲν ἀντιλαμβάνομαι πὼς μπορεῖτε νὰ εὔχαστε τὴν κατάπτωση γιὰ τὴν κοινωνία μας, ἐνῶ ἀκριβῶς εὐρίσκεται στὴν ἀρχὴ τοῦ σχηματισμοῦ της. Θέλετε νὰ τὴν κάμετε νὰ ἐτραπῇ ἀπὸ τὸ δρόμο της;

— *Συγγραφέας*. Δὲν εὔχομαι τίποτε τέτοιο, παρὰ θὰ ἠθέλα οἱ Ἕλληνες νὰ δεχθοῦμε τὸ δυτικὸν πολιτισμὸ.

— *Ποιητής*. Μολονότι εὔχαστε νὰ δεχθοῦμε τὸ δυτικὸν πολιτισμὸ, — πράγμα ἄλλωστε ἀδύνατο, ἐκτὸς ἂν πρόκειται γιὰ τὲς ἐξωτερικὰς ἐπιφάνειες τοῦ πολιτισμοῦ αὐτοῦ — ἀνάγκη νὰ ὁμολογήσετε πὼς εὐρίσκεται σήμερον σὲ στάδιο καταπτώσεως.

— *Συγγραφέας*. Παραλογίζεσθε, μοῦ φαίνεται. Πὼς; Ἰσχυρίζεστε ὅτι οἱ Γάλλοι, οἱ Γερμανοί, οἱ Ἄγγλοι εὐρίσκονται σὲ κατάπτωση;

— *Ποιητής*. Δὲν γνωρίζω ἂν ξεπέφτουν τὰ ἔθνη αὐτά, ἀλλὰ ὁ πολιτισμὸς τοὺς ξεπέφτει ἀσφαλῶς. Ὅταν τὰ λόγια ἐνὸς λαοῦ δὲν ἀνταποκρίνονται πιά πρὸς τὲς πράξεις του, κάτι τὸ σάπιο κρύβεται σ' αὐτὸν τὸ λαό.

.....
— *Ποιητής*. ὦ! Σὰς ξέρω, εἶστε μονάχα φανατικὸς καὶ θέλετε νὰ παίξετε τὸ πρόσωπο τοῦ «διανοομένου».

— *Συγγραφέας*. Καὶ μήπως δὲν εἶμαι γὰρ «διανοούμενος»; Στὴν Ἑλλάδα ποῖος θὰ ἴανε διανοούμενος, ἂν δὲν ἦμουν ἐγώ; Δὲν ξέρετε λοιπὸν πὼς ἐσπούδασα στὴ Γερμανία καὶ μελέτησα τὴν κοινωνιολογία; Γύρισα κόσμο, παρακολούθησα θέατρα, ἐκθέσεις, πινακοθήκες, ἐργαστήρια ζωγράφων καὶ γλυπτῶν...

— *Ποιητής*. Τὰ ξέρω ὅλα αὐτά. Μὰ οἱ μελέτες σας τῆς κοινωνιολογίας καὶ τὸ περιδιάθασμά σας στὰ ἐργαστήρια καὶ στὰς πινακοθήκες δὲν σὰς ἔκαναν ἐξυπνότερο οὔτε περισσότερο διανοούμενο, ἂν ἡ λέξι «διανοούμενος» σημαίνει ἀληθινὰ κάτι.

— *Συγγραφέας*. Τί, λοιπὸν; Δὲν ξέρετε τί σημαίνει ἡ λέξι «διανοούμενος»;

— *Ποιητής*. Ὅχι. Δῶστε μου τὸ σωστὸν ὄρισμό της.

— *Συγγραφέας*. Ὁ διανοούμενος εἶναι intellectuel, δηλ. διανοεῖται...

— *Ποιητής*. Ἐννοῶ, ἀλλὰ προχωρήστε.

— *Συγγραφέας*. Διανοούμενος εἶναι ὁποῖος ζῆ μὲ τὴ σκέψη, ὁποῖος εἶναι διαδασμένος, ὁποῖος γνωρίζει πολλὰ πράγματα σχετικὰ μὲ τὴν ἱστορία, τὴν ἐπιστήμη, τὲς τέχνες καὶ μὲ τὰ γράμματα.

— *Ποιητής*. Νὰ συμπληρώσω; ... Καὶ ὁποῖος ἔμιλει γιὰ ὅλα τὰ πράγματα...

— *Συγγραφέας*. Ἀκριβῶς!

— *Ποιητής*. Χωρὶς νὰ εὐθεθήνῃ σὲ τίποτε.

— *Συγγραφέας*. — Ἀπεναντίας, μὲ ἀρμοδιότητα... μὲ ἀρμοδιότητα ἀρκετὴ, τέλος πάντων...

— *Ποιητής*. Ἀρκετὴ γιὰ ποιόν;

— *Συγγραφέας*. Ἀρκετὴ γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ γιὰ τὴν κοινωνία.

— *Ποιητής*. Ἄν εἶναι ἔτσι, δὲν ἔχω ἀντίρρηση. Τότε τέτοιοι εἶναι ὁποῖος ἔμιλει γιὰ ὅλα τὰ πράγματα μὲ ἀρμοδιότητα, ἀλλὰ χωρὶς τὴν ἱκανότητα νὰ αἰσθάνεται τίποτε «κῦμβαλον ἀλαλάζον», ὅπως θὰ ἔλεγε κι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.

— *Συγγραφέας*. Μὰ ὄχι, μὰ ὄχι...

— *Ποιητής*. Διανοούμενος εἶναι ὁ ξεριζωτός, ὁ κον-

τόφθαλμος, ποῦ νομίζει πῶς μ' ἔνα παίξιμο τοῦ χεριοῦ, μὲ σειρὲς ἐπιχειρημάτων, συλλογισμῶν καὶ συζητήσεων μπορεῖ νὰ λύσῃ ὅλα τὰ ζητήματα τοῦ κόσμου. Κατ' οὐσίαν εἶναι μονάχα παρορμητικὸς (impulsif) καὶ μπορεῖ νὰ γίνῃ διαδοχικά, φανατικὸς ὑπερασπιστὴς κάθε παλαβομάρας, κάθε ιδέας ποῦ γιὰ τὴν ὥρα τοῦ φαίνεται νέα κ' εὐχάριστη. Εἶναι ὄν χωρὶς ψυχὴ, ἀλλὰ ποῦ ξέρεи νὰ λέγῃ ὠραία λόγια. Συχνὰ εἶναι μόνο μασκαρεμένος ἀριστὴς.

— Συγγραφέας. Μά, διόλου, διόλου!

ΤΟ ΜΠΙΛΙΕΤΟ

Ἔνα μικρὸ, μικρούτσικο παληόχαρτο, καὶ παίζει τέτοιο ρόλο εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος! Χωρὶς αὐτὸ τίποτα δὲν γίνεται! Ὅλαις αἱ μηχανές, ὅλα τὰ ὑπουργεῖα, ὅλαις αἱ ὑπηρεσίαις κινουῦνται μὲ αὐτό. Χωρὶς αὐτὸ τὸ χαρτάκι, ποῦ τὸ σκεπάζει ἕνα κοτιὸ σπύρτα, δὲν γίνεσθε οὔτε διδάκτωρ, οὔτε καθηγητὴς. οὔτε βουλευτὴς, οὔτε ὑπουργός, οὔτε Μητροπολίτης! Μόλις γεννηθῆτε καὶ ἀρχίζετε νὰ φελλίζετε τὸ ἀλφάβητο ἀμέσως μετὰ τὸ μιμπερὸν εἰς μάθετε τὸ μπιλιέτο... Γιὰ κάθε δουλειὰ χρειάζεται καὶ ἕνα συστατικό. Μὰ εἴσθε κούτσουρο, ἀγράμματος, ἡλίθιος, κοιτώνα. — Αὐτὸ δὲν σημαίνει τίποτε! Ὁ πρῶτος γνωστός σας ἰσχυρός, βουλευτὴς, δημοσιογράφος ἢ τραπεζίτης βγάζει ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα μπιλιέτο. σὰς γράφει ἐπάνω δυὸ λέξεις καὶ ἡ δουλειὰ σας ἔγινε! Οὔτε διαφροκτὴς δὲν ἀνοίγει τόσον εὐκόλα τὰς πόρτας καὶ τῶν φρουριῶν ἀκόμη, ὅσον αὐτὸ τὸ παληόχαρτο... Μπροστὰ σ' αὐτὸ ὅλα τὰ τεῖχη καταπίπτουν ὡς μὲ τὸν ἦχον τῆς σάλπιγγος τὰ τῆς Ἱερικουῦς. Τίποτε δὲν ἀνθίσταται εἰς τὴν παντοδυναμία του... Τὰ ἰσχυρότερα τηλεβόλα, τὰ τοπομαχικά, ἡ δυναμίτις, ἡ μελανίτις — καὶ ἐγὼ δὲν ἤξεύρω ποῖαις ἀκόμη ἄλλαις ἐκρηκτικαῖς ὕλαις—ὠχριοῦν ἀπέναντι τοῦ μπιλιέτου ποῦ θὰ στείλῃ εἰς τὸν Ὑπουργόν, εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῶν Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ἕνας βουλευτὴς ἢ ἕνας πανίσχυρος δημοσιογράφος.

Καὶ γίνεται αὐτὸ παντοῦ εἰς ὅλον τὸν ἄλλον κόσμον. Ἐπὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ μπιλιέτο ἀποτελεῖ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον. Ὁ μαθητὴς τοῦ Γυμνασίου δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ σπάξῃ τὸ κεφάλι του διὰ τὰς ἐξετάσεις του. Τὸν Ὅμηρον, τὸν Θουκυδίδην καὶ τὸν Σοφοκλῆ, τοὺς βάζῃ ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν καρτέλα του νὰ κοιμηθοῦν τὸν αἰώνιον ὕπνον των καὶ αὐτὸς πηγαίνει, σὰν νέος τῆς ἐποχῆς, εἰς τὸ τέννις καὶ εἰς τὸ φοῦτ-μπόλ, ὅπου εὐρίσκει τόσας ἀκμαίας καὶ ρωμαλέας νέας διὰ νὰ γελᾷ, νὰ διασκεδάσῃ καὶ νὰ φλερτάρῃ... Ὅταν θὰ φθάσῃ ἡ ἀποφρὰς ἐβδομάς τῶν ἐξετάσεων, τότε ἡ μὰμὰ θὰ τρέξῃ νὰ πάρῃ μπιλιέτα καὶ σχετικὰ δι' ὅλους τοὺς καθηγητὰς καὶ πρὸ παντὸς διὰ τὸν Γυμνασιάρχην καὶ τὸν δύστροπον καὶ ἀνάποδον μαθηματικόν... Μόνον εἰς τὴν γυμναστικὴν θὰ πάρῃ ἀριστα χωρὶς σύσταση.

Κι' ὁ καλὸς μας φοιτητᾶκος καὶ αὐτὸς δὲ χαλᾷ τὴν ζαχαρένια του... τέσσαρα χρόνια κάνει χερσὴ ζωὴ καὶ μάλιστα ὅταν φεύγει ἀπὸ τὸ βρωμερὸ χωριὸ του, ὅπου ζοῦσε ὡς τρωγλοδύτης. Τώρα εἰς τὰς Ἀθήνας ντύνεται σὰν ἀρχοντόπουλο καὶ συχνάζει τὰ καμπάρé, ὅπου ἀσκεῖται εἰς τὰς ξένας γλώσσας...

Ὅταν συμπληρωθοῦν τὰ τέσσαρα χρόνια καὶ πλησιάσῃ ἡ μαύρη χρονιά τῶν ἐξετάσεων, τότε φοιτᾷ εἰς τὸ «φροντιστήριον», νέο φροῦτο αὐτὸ τῆς Ἑλληνικῆς πανσοφίας, ποῦ καλλίτερα νὰ ἐλέγετο «Ἀφροντιστήριον», διότι πράγματι αὐτὸ τὸ ὑπέροχο πνευματικὸν ἐργοστάσιον ἀναλαμβάνει σὲ δεκατρεῖς μῆνες νὰ μεταβάλλῃ τὰ τοῦλα καὶ τὰ κεραμίδια εἰς χρυστάλλους καὶ διαμάντια. Ρίχνεις ἐκεῖ μέσα καυσόξυλα καὶ κούτσουρα καὶ βγαίνουν ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά... διδάκτορες ὄλων τῶν ἐπιστημῶν! Τέτοιαν ἐφεύρεση δὲν τὴν ἔκανεν ἀκόμη κανένα ἄλλο ἔθνος! Οἱ κουτόφραγκοὶ ἀνακάλυψαν τὸν ἠλεκτρισμόν, τὸν ἀσύρματο, τὰ τηλέφωνα καὶ τὸν φωνογράφο, ἀλλὰ δὲν ἀνακάλυψαν ποτὲ τὸ τεράστιον αὐτὸ φαινόμενον ἀπὸ χῶμα, δηλ. ἀπὸ λάσπη καὶ κεραμίδια, νὰ κατασκευάζωνται ἐν τῷ ὄντι ὁλίγων μνησῶν ὄλων τῶν εἰδῶν ἐπιστημονες: φιλόλογοι, θεολόγοι, μαθηματικοί, φυσικοί, ἰατροί, φιλόσοφοι καὶ ἀκαδημαϊκοί. Μούντζες νάχῃ ὁ Ἀριστοτέλης ἀπέναντι αὐτῆς τῆς μεγαλοφυΐας τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων!

ΑΛΕΞ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΡΥΣΑΥΓΗ

ΑΘΑΝΑΤΕΣ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΕΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Μικὲς Καληριᾶς (Χρῆσιμωποιημένος μεγαλέμπορος)

Καίτη (γυναίκα του)

Θάλεια (κόρη του)

Κλειώ (μικρότερη ἀδελφή της)

Παῦλος Ἐτερναῖος

Ρολάνδος (γιατρός)

Τάσος

Ἕνας Νέος

Βλάετ

Δυὸ φίλοι τοῦ Παύλου

ΠΡΑΞΙ ΠΡΩΤΗ

Αἴθουσα ἐπιπλωμένη μὲ κομρὰ ἀλλὰ παλὰ ἐπιπλα.
Στὴ μέση τραπέζι μὲ ἄνθη. Δίπλα στὸ τραπέζι βαρεῖες πολυθρόνες. Στὴ δεξιὰ γωνία πιάνο. Στὸ βάθος καὶ λίγο πρὸς τὰ δεξιὰ πόρτα ποῦ ὁδηγεῖ στὸ διάδρομο. Ἀριστερὰ μεγάλο ὀλάνοικο παράθυρο, μὲς ἀπ' τὸ ὁποῖο φαίνονται τὰ πυκνὰ φυλλώματα τῶν δέντρων τοῦ κήπου. Πόρτες δεξιὰ κ' ἀριστερά.

Στὸ ἀνέβασμα τῆς ἀυλαίας ἡ Θάλεια φαίνεται καθισμένη μπρὸς στ' ἀνοικτὸ παράθυρο καὶ διαβάζει. Ἡ κ. Καίτη Καληριᾶ εἶναι καθισμένη στὸ βάθος δεξιὰ, ἔχοντας μπρὸς της τραπεζάκι μὲ μερικὲς ἐφημερίδες.

Κα Καληριᾶ. (προσηλώνει στὴν Θάλεια τὸ βλέμμα της) Θάλεια.

Θάλεια. (γυρνώντας) Ὅριστε μαμμᾶ.

Κα Καληριᾶ. Σὲ βλέπω πάλι σκυμμένη ἐκεῖ... Τί βιβλίο διαβάζεις;

Θάλεια. (μὲ θανασμοῦ) Τὴν «Κυρὰ τῆς Θάλασσας» τοῦ Ἴψεν! Εἶναι ὑπέροχο!

Κα Καληριᾶ. (μ' ἀπορία) Μὰ παιδί μου. Αὐτὸ τὸ διάβασες.

Θάλεια. Ναι μαμμᾶ. Ἀξίζει νὰ τὸ ξαναδιαβάσω κανεῖς. Εἶναι ἓνα δράμα ποῦ ἄθελά μου μὲ τραβᾶ. Μέσα του κούβονται οἱ τραγικὲς ὁμορφιὲς τῆς ζωῆς.

Κα Καληριᾶ. Τραγικὲς ὁμορφιὲς; Ὑπάρχουν λοιπὸν τραγικὲς ὁμορφιὲς;

Θάλεια. (χαμογελᾷ βλέποντας τὴν μητέρα της στὰ μάτια) Βέβαια καὶ ὑπάρχουν... Αὐτὲς μάλιστα εἶναι οἱ ἀληθινὲς ὁμορφιὲς... αὐτὲς ποῦ πίσω τους καιροφυλακτεῖ ὁ κίνδυνος! (ξεφουλλίζοντας τὸ βιβλίο) Σταθῆτε γὰ σὰς διαβῶ σω κάτι... Κάπου γίνεται λόγος γιὰ ἓνα ζωγράφο... Ζωγραφίζει μιὰ νεράιδα ποῦ πεθαίνει...

Κα Καληριᾶ. (ἐξαστρα) Πεθαίνει; Γιατί;

Θάλεια. (Μελαγχολικὰ) Γιατί ἔχει φύγει μακριὰ ἀπ' τὴ θάλασσα!... μακριὰ ἀπ' τὴ ζωὴ της!..

Κα Καληριᾶ. (σιωπᾶ γιὰ λίγο βλέποντας τὴ Θάλεια μὲ συγκίνησι) Παιδί μου!

Θάλεια. Οἱ νεράιδες πεθαίνουν μαμμᾶ ὅταν φύγουν μακριὰ ἀπ' τὴ θάλασσα... Οἱ νεράιδες δὲν ζοῦν ὅπου νᾶναι. Ἐνῶ ἡμεῖς;

Κα Καληριᾶ. (ἀπότομα) Θάλεια!

Θάλεια. (μελαγχολικὰ) Ἐμεῖς ζοῦμε μ' ὅποιον καὶ νᾶναι... Μποροῦμε νὰ σκλαβώσουμε τὴ ζωὴ μας αἰώνια μ' ὅποιον τύχει. (στρέφεται πρὸς τὸ παράθυρο καὶ πλανᾷ τὸ βλέμμα ἔξω) ὦ! Πόσο θᾶθελα νᾶμουν μιὰ Νεράιδα!

(μικρὴ παῦσι)

Κα Καληριᾶ. (σηκώνεται καὶ πλησιάζει ἀργὰ στὴν Θάλεια) Παιδί μου, νομίζω πῶς σὲ βλάπτουν, σὲ πειράζουν τὰ βιβλία... Θᾶταν καλὰ νὰ ξεκουραστῆς λιγάκι...

Θάλεια. Μὰ ὄχι μαμμᾶ. Δὲν ἐπιδόθηκα σὲ ιδιαίτερες μελέτες... Ἀπλῶς Διαβάζω πράγματα ποῦ μὲ συγκινοῦν, ποῦ τὰ αἰσθάνομαι...

Κα Καληριᾶ. Ἀκριβῶς. Συνήθισες νὰ κουράζεις τὴ ψυχὴ σου. Ζητᾷς τὴν ποιήσῃ τόσο συνδεδεμένη μὲ τὴν πραγματικὴ ζωὴ... Κι' αὐτὸ εἶναι ἐπικίνδυνο Θάλεια! Γεμίξεις ἔπειτα τὴ ζωὴ σου μ' ἀπογοητεύσεις.

Θάλεια. (γελώντας μ' ἀφέλεια) Μ' ἀπογοητεύσεις; Ὡ ποτὲ δὲν φαντάζομαι νὰ ἀπογοητευθῶ ἀπτὴ ζωὴ μου. Πιστεύω στὴν εὐτυχία μου.

Κα Καληριᾶ. (Κάνει ἓνα βῆμα πίσω) Πρέπει ν' ἀκοῦς τὴ μητέρα σου Θάλεια.

Θάλεια. (Χαμογελώντας) Μὰ δὲν βλέπω κανένα σημεῖο παρακοῆς.

Κα Καληριᾶ. (Αἰσθητὰ) Πῶς ὄχι; Τὸ νὰ ἐξακολουθεῖς δημιουργώντας μιὰ εὐτυχία ποῦ ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ πέσῃ, αὐτὸ, ναί, εἶναι παρακοή, ὅταν ἐγὼ σοῦ ὑποδεικνύω τὴν πραγματικότητά.

Θάλεια. Ὑπαινίσσεσθε τὸν Παῦλο μαμμᾶ;

Κα Καληριᾶ. Ναί. Αὐτὸν βέβαια ὑπαινίσσεσαι καὶ σὺ μιλώντας γιὰ τὴν εὐτυχία.

Θάλεια. (μὲ κάποιο μελαγχολικὸ πείσμα σηκώνεται καὶ προχωρεῖ πρὸς τὴν ἀριστερὴ γωνιά τοῦ παραθύρου ἀπλώνοντας τὰ χεῖρα τῆς πρὸς τὰ πίσω) Λοιπὸν ναί, τὸν ἀγαπῶ καὶ δὲν θ' ἀποιακρυνθῶ ποτὲ ἀπ' τὴν εὐτυχία μου.

Κα Καληριᾶ. Ἄλλ' ὅμως ὁ πατέρας σου θ' ἀντισταθῇ ὡς τὸ τέλος. Γι' αὐτὸ νᾶσαι βεβαίᾳ Θάλεια.

Θάλεια. (ὕψωνοντας τοὺς ὤμους) Ἄν ἀντισταθῇ, δὲν θὰ κἀνὴ πιὰ ν' αὐξήσῃ τὸ θάρρος μου!

Κα Καληριᾶ. Ἄλλ' ὅμως πρέπει νὰ σκεφθῆς καὶ τὴν ὑγεία τοῦ πατέρα σου. Βλέπεις καλά. Τὸν Παῦλο τὸν ἀντιπαθεῖ. Οἱ ἰδέες του τὸν ἀγανακτοῦν Θάλεια. Καὶ θυμάσαι τί μᾶς εἶπε ὁ γιατρός; Νὰ προλαμβάνομε ὅσο μπορούμε κάθε αἰτία ποῦ μπορεῖ νὰ τὸν πειράξῃ.

(κάνει μερικὰ βήματα στὸ σαλόνι σκεπτικῇ, κι' ἔπειτα ἀργὰ πλησιάζει πάλι τὴ Θάλεια)

Κα Καληριᾶ. Λοιπὸν ἀκουσέ με Θάλεια. Ξεύρεις τί σκέπτομαι;

Θάλεια. Τί μαμμᾶ;

Κα Καληριᾶ. Λέγω νὰ συνοδεύσῃς ἐσὺ τὸν πατέρα σου στὸ γάμο τῆς Μαίρης.

Θάλεια. Ἐγὼ;

Κα Καληριᾶ. Ναί παιδί μου. Καὶ πρέπει νὰ φροντίσωμε γιὰ τὸ καινούργιο σου φόρεμα.

Θάλεια. Ἄλλ' ὅμως μαμμᾶ. Εἶπατε πῶς θὰ πᾶτε ἐσεῖς. Γιατί ἀλλάζετε ἰδέα;

Κα Καληριᾶ. Ὅχι. Πρέπει νὰ πᾶς ἐσὺ. Ἐγὼ εἶμαι κουρασμένη πιά Θάλεια. Ἐσὺ ὅμως μπορεῖς νὰ συνοδεύσῃς τὸν πατέρα σου... Ἐσὺ εἶσαι νέα... Καὶ πρέπει νᾶσαι κοντὰ του Θάλεια. ὅσο μπορεῖς (μὲ λίγη πιὸ σιγὰ). Ξεύρεις ὁ πατέρας σου ἔχει ἀνάγκη θάρρους... ἀπ' τὸν καιρὸ τῆς καταστροφῆς.

Θάλεια. (μὲ γαλήνιο χαμόγελο) Ὡ μαμμᾶ! Ἀπομακρύνετε λοιπὸν τὸ νοῦ σας ἀπ' αὐτὰ.

Κα Καληριᾶ. Μὰ πῶς παιδί μου; Πῶς εἶναι δυνατὸν;

Θάλεια. (Σταθερὰ) Ὅταν ἔχει μέσα του κανεὶς τὴν Ἀγάπῃ τῆς Ἀνεξαρτησίας, ὅ πόσο εὐκόλα ἀπομακρύνει τὴν φροῖνη τῶν ἑρειπίων!

Κα Καληριᾶ. Ναί παιδί μου. Μὰ ποιὸς μπορεῖ νὰ κρίνει τὰ πράγματα ὅπως τὰ βλέπει ἡ ἀγνή ψυχὴ σου; Ποιὸς μπορεῖ νὰ μιλήσῃ ἔτσι στὸν πατέρα σου, σ' ἓναν ἄνθρωπο ποῦ πίστεψε πάντοτε στὸν πλοῦτο καὶ ποῦ οἱ κοινωνικὲς διακρίσεις καὶ φιλοδοξίες ζοῦνε στὸ αἷμα του; (ἀναστενάζει) Κι' ἔπειτα αὐτὴ ἡ τρομερὴ καταστροφή.

Θάλεια. (σκεπτικῇ, πλησιάζει τὴν θέσι τῆς καὶ κάθεται) Γι' αὐτὸ, γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸν ταράζει ὁ Παῦλος.

Κα Καληριᾶ. Ἀκριβῶς.

Θάλεια. Ὁ Παῦλος δὲν μπορεῖ νὰ φαντασθῇ τὸν ἄνθρωπο ἔτσι εὐκόλα ριχμένο σὲ συντοίμια... Ὅχι! Ὅχι! Ὁ Παῦλος δὲν μπορεῖ νὰ σκεφθῇ αὐτό.

Κα Καληριᾶ. (χαϊδέοντας τὰ μαλλιά τῆς Θάλειας) Τί ἐννοεῖς μ' αὐτό;

Θάλεια. Γι' αὐτὸν δὲν κατεστράφη παρὰ ἓνας ἔμπορος. Ὁ μεγάλεμπορος Καληριᾶς.

Κα Καληριᾶ. (μὲ ἄθελο χαμόγελο) Καὶ τί μήπως μένει ἀκόμα γιὰ νὰ καταστραφῇ;

Θάλεια. Μένει ὁ ἄνθρωπος, μαμμᾶ!

Κα Καληριᾶ. (τινάζεται) Ὡ! Μή! Μή μιᾶς ἔτσι παιδί μου. Δὲν πρέπει νὰ μεταχειρίζεσαι τὸν φιλοσοφικὸ αὐτὸν τρόπο ὅταν εἶσαι κοντὰ στὸν πατέρα σου. Πᾶς δίπλα

του σάν μιὰ φιλόσοφος. Καί ξεύρεις, αὐτὸ τὸν πειράζει, τὸν ἀγανακτεῖ πιὸ πολὺ.

Θάλεια. Μὰ πῶς; Γιατὶ νὰ τὸν ἀφίσω νὰ τὸν λυώνει ἔτσι ἀδίκᾳ ἢ ἀνάμνησι τοῦ ὀλέθρου; Θυμηθεῖτε. Ἄπὸ τότε ποῦγινε ἡ ἐπίσημη κατάθεσι τῶν βιβλίων, τὸ κάθε τι νομίζει ὅτι σωριάζεται γίγρω του. Φοβᾶται. Καταλαβαίνετε μαμμᾶ. Σὲ κάθε βήμα του νομίζει ὅτι θὰ σκοντάψῃ. Κι' ὅμως μᾶς ἔχουν μείνῃ ἀρκετὰ πρόσοδοι νὰ ζήσωμε ἀνεῖα... πολὺ ἀνεῖα.

Κα Καληριᾶ. (πηγαίνοντας πρὸς τὴν δεξιὰ πόρτα)Καὶ νὰ μὴ σκοντάψομε σὲ συντρίμια...

Θάλεια. Ὅχι. Ἐν ὅσῳ ὑπάρχει ἡ ζωὴ! Ἡ ἀπέραντη Ζωή!!

(Ἡ Κλειὼ ἔρχεται βιαστικῆ ἀπ' τὸ διάδρομο κραιπνῶντας ἕνα γράμμα)

Κλειώ. (μὲ κακία, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὴν Θάλεια) Ὅριστε μαμμᾶ, ἡ ἀλληλογραφία τῆς δεσποινίδος ἀδελφῆς μου!

Κα Καληριᾶ. (πέροντας ἀπότομα τὸ γράμμα) Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Θάλεια εἶναι ἀρκετὰ μεγαλειτερή σου... Ἐχει νοῦ νὰ σκεφθῇ... (πρὸς τὴν Θάλεια) Θάλεια, ἔχεις παιδί μου ἕνα γράμμα...

(Ἡ Κλειὼ φεύγει στὸ βάθος τοῦ διαδρόμου)

Θάλεια. (ἀνοίγοντας τὸ γράμμα) Ἄστε τὴν μαμμᾶ. Πρέπει νὰ μὴ τὴν λάβῃ βεβαίᾳ ὑπ' ὄψει κανεὶς. Ἡ Κλειὼ δὲν μπορεῖ νὰ ξεύρῃ ποιὸς ἀνθρώπος εἶναι ὁ Παῦλος. (διαβάζει).

Κα Καληριᾶ. Βλέπεις Θάλεια πόσο λεπτὴ εἶναι ἡ θέσι μου. Κι' ἐμένα δὲν μ' ἀρέσει ὁ χαρακτήρας τῆς Κλειᾶς... Κι' ὅμως αὐτὴ ξέρει καὶ διασκεδάζει κάπως τὸν πατέρα της... Κάθεται καὶ τὸν ἀκούει ἐπὶ ὄρες... τὰ λόγια της τὸν εὐχαριστοῦν.

(Λίγη παῦσι. Ἡ Θάλεια ἐξακολουθεῖ νὰ διαβάζει. Στὸ πρόσωπό της διαγράφεται ἕνα ζωηρὸ χαμόγελο χροᾶς).

Κα Καληριᾶ. (τὴν παρατηρεῖ μὲ προσοχὴ) Φαίνεσαι εὐτυχημένη παιδί μου.

Θάλεια. (διπλῶνι τὸ γράμμα καὶ τὸ κρύβει στὸ βιβλίο) Ἄν ἡ Εὐτυχία εἶναι ἕνα βασίλειο ἐγὼ εἶμαι μιὰ βασίλισσα! ὦ! Ναι! Εἶμαι μιὰ βασίλισσα!

Κα Καληριᾶ. (κινῶντας τὸ κεφάλι) Πόσο καλὰ θὰ ἦ-

ταν ἂν ὅλοι μας καταλαβαίναμε ἔτσι τὴν χαρὰ. Ἄπαλαγμένη ἀπ' τῆς πρόσκαιρης λάμψεως τῆς Κοινωνίας...

Θάλεια. (μὲ χαρὰ) Βλέπετε μαμμᾶ. Συμφωνεῖτε λοιπὸν μὲ τῆς ἀπόψεως μου.

Κα Καληριᾶ. (μένει γιὰ λίγο σιωπηλὴ βλέποντας τὴν Θάλεια μὲ συγκίνησι. Ἐπειτα πλησιάζει καὶ τὴν φιλεῖ στὸ μέτωπο) Συμφωνῶ παιδί μου... Μὰ ὅμως εἶναι ἀνάγκη νὰ συμφωνήσω καὶ μὲ τὸν πατέρα σου...

(κάνει νὰ φύγῃ πρὸς τὰ δεξιὰ)

Θάλεια. (σταματῶντας τὴν) Μαμμᾶ. Ἴσως ἔρτει ἀπόψε ὁ Παῦλος ἐδῶ.

Κα Καληριᾶ. (λίγο ἀνήσυχη) Θάρτει ἐδῶ; Ἐτσι σοῦ γράφει;

Θάλεια. Λέγει ὅτι φεύγει γιὰ δέκα μέρες στὸ ἔσωτερικὸ γιὰ κάτι μικροδουλειές...

Κα Καληριᾶ. (μὲ τὴν ἴδια ἀνησυχία) Ἐ καλὰ, Λοιπὸν;

Θάλεια. Λοιπὸν πρὶν φύγῃ ἴσως περάσῃ νὰ μᾶς δεῖ.

Κα Καληριᾶ. (σκεπτικῆ) Καλὰ. Ἄς τὸν περιμένομε...

Θάλεια. Μὰ τί σκέπτεσθε μαμμᾶ;

Κα Καληριᾶ. (κάπως αὐστηρὰ) Ξεῦρεις καλὰ τί σκέπτομαι Θάλεια... Ἐλεγα νὰ μὴ συναντήσῃ τὸν πατέρα σου... Εἶπα δὲν πρέπει νὰ τοῦ δίνομε ἀφορμὴ νὰ πειράζεται... νὰ ἀγανακτεῖ...

(φεύγει ἀπ' τὴ δεξιὰ πόρτα)

(Ἡ Θάλεια ἀνοίγει πάλι τὸ γράμμα καὶ διαβάζει. Σὲ λίγο μπαίνει ὁ Μικὲς Καληριᾶς ἀπ' τὸ διάδρομο. Φορᾷ λίγο παλῆν ἀλλὰ κομπῆ ἐνδυμασία. Εἶναι χλωμὸς καὶ καταβεβλημένος. Προχωρεῖ στὸ μέσο τῆς αἰθούσης καὶ στέκεται ἀπέναντι στὴν Θάλεια)

Θάλεια. (κρύβει τὸ γράμμα στὸ βιβλίο καὶ πηγαινέει κοντὰ του) Καλησπέρα μπαμπᾶ.

Καληριᾶς. Καλησπέρα. (προχωρεῖ πρὸς τὸ παράθυρο) Εἶδες Θάλεια τί συνέβη; Δὲν παρατήρησες;

Θάλεια. (Ἀνήσυχη) Τί συνέβη;

Καληριᾶς. (σκύβει ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρο δείχνοντας ἀριστερὰ) Νό, ἐκεῖ, στὴν πάνω γωνιά... Κύτταξε τί πάθαμε...

Θάλεια. (σκύβει λίγο κι' ἀνασηκώνεται. Στὸ πρόσωπό της διαγράφεται μειδίαμα ἀνακουφίσεως) Ἄ! Ἐχει πέσει

λίγο ὁ σοῦθᾶς σ' ἐκείνη τὴν γωνίτσα... Γιαυτὸ λοιπὸν στενοχωρηθήκατε ;

Καληριᾶς. Πῶς ἔχει πέσει λίγο ; Δὲν βλέπετε λοιπὸν τί γίνεται ἐκεῖ ; ἢ δὲν πονᾶς τὸ σπίτι μας ἐσὺ ; Σὲ ἐνάμισυ-δὺο μέτρα ἔχει γυμνωθῆ ὁ τοίχος...

Θάλεια. (χαμογελώντας) ὦ ! Μπαμπᾶ !

Καληριᾶς. Ναί. Ναί. Καὶ πρέπει νὰ κοιτάξουμε παντοῦ γύρω γύρω. (κινῶ τὸ κεφάλι μὲ λύπη) Σὲ λίγο τὸ σπίτι μας θ'ἀναί σὰν ἐρείπιο...

Θάλεια. (τὸν πλησιάζει) Μπαμπᾶ ! Μὴν τὰ προσέχετε αὐτὰ... Αὐτὰ ὅλα τὰ γεννᾶ ἢ ἰδέα σας... Μὴν κουράζετε τὴν φαντασία σας...

Καληριᾶς. (ἀπότομα) Πῶς τολμᾶς νὰ μοῦ κάνεις αὐτὸ τὸν ὑπαινιγμό ; Μὲ παίρνεις μήπως γιὰ ἄρρωστο ;

Θάλεια. (ἀπλώνει τὰ χέρια της μὲ ἀγάπη καὶ ζητᾶ νὰ τὸν ἀγκαλιάσῃ) Μπαμπᾶ. Βλέπετε λύπες ἐκεῖ ποῦ δὲν ὑπάρχουν. Αὐτὸ θέλω νὰ πῶ.

Καληριᾶς. (τὴν κιντᾶ περίεργα μὲ κάποια κακία) Δὲν ὑπάρχουν ; Ὅ,τι μᾶς ἔμεινε εἶν' ἓνα σπίτι. Καὶ δὲν ὑπάρχουν λύπες ; (ἔξαφρα) Σοῦ εἶπα Θάλεια παράτα τὴν τὴν φιλοσοφία σου ὅταν μιλάς σὲ μένα.

Θάλεια. (μὲ συμπάθεια) Μπαμπᾶ !

Καληριᾶς. (προχωρεῖ βαρειά πρὸς τὸ τραπέζι καὶ κάθεται σὲ μιὰ πολυθρόνα. Ἐπειτα κιντᾶ μ' ἀπογοήτευσι τὸ χέρι του στὸ τραπέζι) Καταντήσαμε νὰ ζοῦμε ἀπὸ κάτι ξερὰ ἐνοίκια.

Θάλεια. Ἐν πάση περιπτώσει ζοῦμε ἄνετα, πολὺ ἄνετα... ἔστω κι' ἂν ἡ ζωὴ μας δὲν εἶν' ἡ ἴδια σὰν πρώτα.

Καληριᾶς. Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω ποῦ τὴ βροῖσαις τὴν ἄνεσι... Ὅταν τὸ κάθε τι μὲ πνίγει, μοῦ κόβει τὴν ἀναπνοή.

Θάλεια. Κι' ὁμως σκεφθῆτε πόσες ἄλλες δυστυχίες σέρνονται στὸν κόσμο...

Καληριᾶς. Καὶ τί μ' ἐνδιαφέρουν οἱ «ἄλλες δυστυχίες».

Θάλεια. Θᾶλω νὰ πῶ, πρέπει νὰ συλλογιστῆ κανεὶς ὅτι ὑπάρχουν ἄλλοι ποῦ τοὺς δέρνει κάθε εἶδους δυστυχία κι' ἀπόγνωσι.

Καληριᾶς. (μὲ τραχύτητα) Γιατί λοιπὸν μοῦ τὰ λές αὐτὰ ; Μήπως εἶναι κανεὶς καινούργιος τρόπος παρηγορίας ;

Θάλεια. Μὰ τί λέτε λοιπὸν μπαμπᾶ ;

Καληριᾶς. Ναί ξέρω. Τὸ μυαλό σου ἐσένα ὀλοένα κατεβάξει καὶ νέες ἐφευρέσεις.

Θάλεια. (ταραγμένη) Μὰ τί λοιπὸν. Φαντάζεσθε πῶς μπορεῖ νὰ σᾶς μιλῶ μὲ ὑστεροβουλία ; Ἐτσι χωρὶς νὰ πιστεύω δηλαδή κι' ἐγὼ ἢ ἴδια σ' αὐτὰ ποῦ λέω ; Δὲν πιστεύετε στὴν εὐλιχρίνειά μου ;

Καληριᾶς. (δίνοντας ἓνα δυνατὸ κτύπημα στὸ τραπέζι) Ἀκριβῶς. Ἐτσι εἶναι. Κἀπειὸς πάλι θὰ σοῦπε πῶς «ἡ λύπη σμικρύνεται ὅταν ἀντιληφθῆ κανεὶς τῆς φρικτῆς δυστυχίας τῶν ἄλλων». Ναί. Ναί. Τὰ ξεύρω ἐγὼ τὰ συστήματά σας.

Θάλεια. (ζωηρὰ) Αὐτὸ ποῦ λέτε μὲ θίγει.

Καληριᾶς. Γιατί λοιπὸν μοῦ φέρνετε ὅλες αὐτὲς τὶς εἰκόνες τῆς κακομοιριάς ; Μὲ παίρνετε γιὰ ἄρρωστο καὶ ζητᾶτε νὰ μὲ ὑποβάλλετε σὲ φιλοσοφικὴ θεραπεία ; (γελά ἔξαφρα) Γελῶ μὲ τὸν ἑαυτό μου... ἢ καλλίτερα γελῶ μὲ σένα... ποῦθελες νὰ μὲ δῆς νὰ σέρομαι μέσα στοὺς δρόμους ζητιᾶνο, ρακένδυτο, γιὰ νὰ θυμηθῆς τί ἤμουν μιὰ φορὰ... τί ὄγκο ἐργασιῶν εἶχα στὰ χέρια μου... (προχωρεῖ ἀπότομα ἓνα βῆμα πρὸς αὐτὴν ὑψώνοντας τὸ χέρι) ὦ Α. Τρελλή ! Τρελλή !...

Θάλεια. (ὀπισθοχωρεῖ καὶ κάθεται βαρειά στὴ πρώτη της θέσι) Δὲν ἀμφισβήτησα ἐγὼ τίποτε ἀπ' αὐτὰ. Τὰ θυμάμαι ὅλα. Τὰ θυμάμαι ὅλα.

Καληριᾶς. ὦ ! ὦ ! Πιέξεις τὸν ἑαυτό σου νὰ τὰ ξεχᾶσῃ. Τὰ μυαλά σου τρέχουν ἀλλοῦ. (ἔξαφρα πλησιάζοντας τὴν μὲ ὀργή) Ἀρνεῖσαι λοιπὸν πῶς ἐσὺ κι' αὐτὸς ὁ ἡλίθιος ὁ Παῦλος ζητᾶτε νὰ μοῦ ὑποδείξετε τὴν Τελειότητα τοῦ Ἀνθρώπου ;

(Ἡ κ. Καληριᾶ ἔρχεται ἀπ' τὰ δεξιὰ. Προχωρεῖ μὲ ἐπίπλαστη φαιδρότητα στὸν ἄνδρα της προσποιουμένη ὅτι δὲν ἀντελήφθη τὴ σκηνή).

Κα Καληριᾶ. Καλησπέρα Μικέ. Εἶσαι πολὺ ὦρα ἐδῶ ;

Καληριᾶς. Καλησπέρα Καίτη.

Κα Καληριᾶ. Μικέ. Ἡ Θάλεια θάρτει μαζί σου στὸ γάμο τῆς Μαίρης, ἔ ; Δὲν τὸ βροῖσαις πιὸ καλό ;

Καληριᾶς. (συναφρωμένος καὶ μὲ ὕφος ἐπίσημο) ὦ ! Στὸ γάμο τοῦ κ. Τῶνη Δημαρᾶ ; Χμ. Χμ.

Κα Καληριᾶ. Ναί λοιπὸν.

Καληριᾶς. (Σταθερά) "Όχι. Δὲν πηγαίνω. Δὲν πηγαίνω πουθενά.

Κα Καληριᾶ. Μὰ γιατί λοιπόν;

Καληριᾶς. (χαμηλώνοντας τὸ κεφάλι πρὸς τὸ στήθος του) Γιατί ἐγὼ δὲν εἶμαι πιά ἕνας ἀριστοκράτης... Πῶς μπορῶ ἐγὼ νὰ παρουσιάζομαι μέσα σὲ κόσμο;

Θάλεια. (μὲ ταραχὴ πρὸς προσπάθει νὰ πνίξη) Μὰ γιατί τὸ λέτε αὐτὸ μπαμπᾶ;

Καληριᾶς. Γιατί... Γιατί αὐτὸ εἶν' ἡ ἀλήθεια.

Θάλεια. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι στερηθήκαμε λίγους ψεύτικους τύπους. Αὐτό. Μόνο αὐτό.

Καληριᾶς (αὐστηρά) **Θάλεια,** τί ἔννοεῖς;

Θάλεια. Ἐννοῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ λυπᾶται κανεὶς ὅταν δὲν βρίσκεται ἀνάμεσα ἀπ' τὸ παληόκοσμο.

Καληριᾶς. (μ' ὀργή) **Θάλεια.**

Θάλεια. (μὲ περιφρόνησι) Εἶν' οἱ αἰώνιοι χάρτινοι ἄνθρωποι. Αὐτοὶ ποῦ φέρνουν τὴν κούρασι καὶ σκορποῦν τὸ πένθος. (ζωηρά) "ὦ! Ἐγὼ νάμουν θὰ τοὺς περιφρονεῖσαι!

Καληριᾶς. Θὰ τοὺς περιφρονεῖσαι;

Θάλεια. Ναί. Θὰ ζητοῦσα νὰ ζήσω ὅπως θέλω ἐγὼ, ὅχι ὅπως θέλει ὁ κόσμος. Θὰ ζητοῦσα μιὰ ζωὴ δική μου.

Καληριᾶς. (κινητώντας ἔξωφρα τὸ χέρι σὲ τραπέζι) Σοῦ εἶπα νὰ πάηης νὰ μύῃς μ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα. Γιατί νὰ ζήσω λοιπὸν μιὰ παράμερη ζωὴ; Χμ. Νὰ ἐξακολουθήσω δηλαδὴ τὴν ὑποχώρησι; Ἐπειδὴ νόμιζαν μερικοὶ ὅτι λάθηκα ἀπ' τὸ πρόσωπο τῆς κοινωνίας;

Κα Καληριᾶ. (κάνοντας νεῦμα στὴ **Θάλεια** νὰ μὴ ἀπαντήσῃ) "Ὅ, τι κι' ἂν ἔγινε, Μικέ, εἶσαι καὶ θᾶ αι πάντα μέσ' τὴν κοινωνία.

Καληριᾶς. (στὴ γυναῖκα του, οἰχνοτάς της μιὰ διαπεραστικὴ ματιὰ) Τὸ πιστεύεις αὐτὸ ποῦ λὲς Καίτη;

Κα Καληριᾶ. (ἐπίπλαστα) Μὰ ναι λοιπόν. Τί ἐρωτήσεις εἶν' αὐτὲς Μικέ;

Καληριᾶς. Καλά, ὅς εἶναι. Τί λέγαμε πρὶν Καίτη;

Κα Καληριᾶ. Νά, γιὰ τὸ γάμο τοῦ Δημαρᾶ. Θὰ πᾶς Μικέ. Σήμερα ἔδωκα νὰ σοῦ περιποιηθοῦν λίγο τὸ φραῦκο σου. Ἐγὼ μὲ τὰ παιδιὰ θὰ φροντίσω γιὰ τ' ἄλλα μικροπράγματα.

Θάλεια. Ναί, μπαμπᾶ.

Καληριᾶς. (μ' ἀμυδρὸ χαμόγελο) "Ὅστε θάρτης μαζύ μου;

Θάλεια. Μὰ βέβαια. Φαντάζομαι μάλιστα νὰ περάσωμ' ὄμμορφα.

Καληριᾶς. Καλά. "Ὅλα λοιπὸν εἶν' ἐν τάξει;

Θάλεια. Ναί. Ναί. Μείνετε ἡσυχος γιὰ ὅλα.

Καληριᾶς. Καὶ τὸ ὑψηλό μου καπέλλο; Ποῦ εἶν' αὐτό; Ἐχω τόσο καιρὸ νὰ τὸ μεταχειριστώ.

Θάλεια. (χαμογελώντας) "ὦ. Αὐτὸ εἶναι τόσο μικρὴ δουλειά.

Καληριᾶς. Γιατί χαμογελᾶς ἔτσι **Θάλεια**;

Θάλεια. (διστακτικῶς) Νὰ ἔτσι... ἀπὸ εὐχαρίστησι.

Καληριᾶς. Ἀπὸ εὐχαρίστησι; Χμ. Ἄς τὸ παραδεχθῶ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅμως πρέπει νὰ ξέρης ὅτι ὁ Μικὲς **Καληριᾶς,** ὁ πατέρας σου, διατηρεῖ πάντα ἀκέραιο τὸ «Savoir vivre».

(Ἡ **Κλειώ** μπαίνει φαιδρὴ ἀπ' τὴν ἀριστερὴ πόρτα καὶ τρέχει στὸν **Καληριᾶ**)

Κλειώ. (τὸν ἀγκαλιάζει) **Καληριᾶ,** μπαμπᾶ.

Καληριᾶς. (τὴν κρατεῖ κοιτά τον) Καλό μου παιδί.

Κλειώ. Ἀργήσατε νᾶρτετε μπαμπᾶ.

Καληριᾶς. Ἦμουν στὴ θάλασσα παιδί μου. Χρειαζέται ν' ἀναπνεύσῃ κανεὶς λίγο ἀέρα. (τὴν κοιτᾶ μὲ προσοχή) Ἐσὺ εἶσαι ὅλο ζωὴ παιδί μου, ὅλο δροσιά...

Κα Καληριᾶ. Κι' ἡ **Θάλεια** Μικέ; Πῶς τὴν βρίσκεις τὴ **Θάλεια**;

Καληριᾶς. Ἡ **Θάλεια** ζητᾶ παντοῦ νὰ σκέπτεται, κι' ἔχει μάλιστα τὸ θάρρος νὰ φιλοσοφεῖ μπροστά μου. Αὐτὸ εἶναι γιὰ μένα ἡ πιὸ ἀνήκουστη αὐθάδεια.

Κα Καληριᾶ. Ὁ χαρακτήρας της εἶναι ἔτσι Μικέ.

Καληριᾶς. (ταραγμένος) "Όχι. Δὲν εἶν' ὁ χαρακτήρας της. Κάτι ἄλλο συμβαίνει, κάτι ἄλλο.

(Ἡ **Θάλεια** σηκώνεται μὲ δυσφορία. Ἡ ἀναπνοή της εἶναι δύσκολη καὶ ἄρρυθμη. Πηγαίνει μ' ἀμηχανία πρὸς τὴν ἀριστερὴ πόρτα)

Καληριᾶς. Ποῦ πᾶς **Θάλεια**;

Θάλεια. Πηγαίνω μέσα. Νά. Πρέπει νὰ φροντίσω γιὰ τὰ μικροπράγματα ποῦ εἶπε ἡ μαμμᾶ.

Καληριᾶς. "Α. Ναί. Κύτταξε καὶ γιὰ τὰ γάντια μου

τὰ ἄσπρα... Πρέπει νὰ ἐτοιμασθοῦν κι' αὐτά. Ἄκοῦς Θά-
λεια;

Θάλεια. Ναὶ μπαμπᾶ. Θὰ φροντίσω. Μείνετε ἡου-
χος. (φεύγει ἀπ' τὴν ἀριστερὴ πόρτα)

Καληριᾶς. (σὴν Κλειώ, μὲ κάποια ἀριστοκρατικὴ
ἐπισημότητα). Κλειώ, ἐσὺ πῆγαινε κεῖ στὸ γραφεῖο μου.
Στὸ πρῶτο σουτᾶρι δεξιά, κτυπάξε, θὰ βρῆς ἓνα κουτί μὲ
ποῦρα.. Ἐχει μέσα μεριτά.

Κλειώ. (μὲ μάτια πὸν λάμπουν) Θέτε ἓνα ποῦρο;

Καληριᾶς. Ναί, φέρε μου ἓνα.

Κλειώ. Ἀμέσως μπαμπᾶ. (τρέχει πρὸς τὴ δεξιὰ πόρτα)
(λίγη παῦσι)

Καληριᾶς. (γυρνώντας πρὸς τὴν γυναικα του) Καλὰ
τὸ σκέφθηκες Καίτη... Βέβαια καὶ γιατί λοιπὸν νὰ μὴ
πῆγαινα στὸ γάμο;

Κα Καληριᾶ. Φυσινὰ Μικέ

Καληριᾶς. (βηματίζοντας μὲ ὕφος ἐπίσημο) Βεβαίως
ὅ,τι κι' ἂν ἐγίνε εἶμαι πάντα ὁ Μικὲς Καληριᾶς... ἔ; (τῆς
ρίχνει μιὰ λοξὴ ματιῶ) Ἦ ἔχεις καμμιά ἀμφιβολία γ' αὐτό;

Κα Καληριᾶ. (χαμογελᾶ βιασμένα) Ὁχι. Ὁχι. Ποτέ.

Καληριᾶς. Τὶ ὄχι; Τὶ θές νὰ πῆς;

Κα Καληριᾶ. Ὁχι. Δὲν ἔχω καμμιά ἀμφιβολία.

Καληριᾶς. Ἀ! Νόμιζα πὼς ἐννοοῦσες τ' ἀντίθετο.

Κα Καληριᾶ. (Κάπως σοβαρὰ) Μικέ. Μιλᾶς μ' ἓνα
ὕφος σὰν ν' ἀμφιβάλεις γιὰ τὸν ἑαυτὸ σου.

Καληριᾶς. Ἐγὼ; Ἐγὼ ν' ἀμφεβάλλω γιὰ τὸν ἑαυτὸ
μου; (βηματίζει σταθερὰ) Ὁχι. Ὁχι. Εἶμαι βέβαιος
ποῖος εἶμαι Καίτη.

Κλειώ. (μπαίνει ἀπ' τὰ δεξιά. Οἱ κινήσεις τῆς προ-
δίδουν κάποια δειλίω) Μπαμπᾶ.

Καληριᾶς. (Ἀπότομα) Τὸ ποῦρο; Ποῦ εἶν' τὸ ποῦρο;

Κλειώ. (δειλὰ) Μπαμπᾶ, ἔφαξα καλά... Τὸ κουτί
εἶν' ἄδειο.

Καληριᾶς. (μὲ ταραχὴ ποῦ θέλει νὰ κρύψη) Εἶν' ἄ-
δειο; Πὼς εἶν' ἄδειο;

Κλειώ. Ναί. Δὲν ἔχει μέσα κανένα... Τὶ κρίμα...

Καληριᾶς. (μὲ ἀσυγκράτητη ταραχὴ) «Δὲν ἔχει;»
«Δὲν ἔχει;» Αὐτὲς τὶς λέξεις δὲν ἤμουν συνηθισμένος νὰ
τὶς ἀκούω ἐγὼ;... Κανένα δὲν ἄκουσα νὰ τῆς προφέρει γιὰ
μένα... (βηματίζει νευρικὰ) Μὰ ὅμως αὐτὸ δὲν σημαίνει

πὼς μπορεῖ νὰ ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ μὲ οἰκτεῖρεις... Ἄ-
κοῦς; Ἐλεῖτα μοῦ φαίνεται δὲν σ' ἐρώτησε κανεὶς ἂν
εἶναι κρίμα ἢ ὄχι ἂν δὲν ἤγερεις ἐκεῖ μέσα οὔτε τὸ τελευ-
ταῖο σιγάρο... (τὴν πλησιάζει ἀπότομα καὶ τῆς κάνει ἀπει-
λητικὸ νεῦμα) Ἐμπρός. Χάσου ἀπὸ μπρὸς μου...

(Ἡ Κλειώ βγαίνει ἀριστερὰ)

Κα Καληριᾶ. (μὲ συμπάθεια) Ταράζεσαι Μικέ μὲ τὸ
παραμικρὸ πραγματάκι... Ὅλα τὰ παίρνεις μέσα σου βα-
θειά, κατάκαρδα, χωρὶς νὰ ξέρης ὅτι αὐτὸ ποῦ καταστρέ-
φεις εἶναι ἡ ὑγεία!

Καληριᾶς. Ὁ! δὲν πιστεύω ἐγὼ σὲ τίποτε. οὔτε σὴν
ὑγεία, οὔτε σὴν εὐτυχία, οὔτε σὲ τίποτε. (βηματίζοντας πη-
γαίνει πρὸς τὸ παράθυρο καὶ βροῖσκει τὸ βιβλίον τῆς Θάλειας)

Κα Καληριᾶ. Πὼς; Δὲν πιστεύεις δηλαδή σ' ἀνθρώ-
πινα αἰσθήματα;

Καληριᾶς. (κάνοντας κίνησι ἀποδοκιμασίας) Καίτη.
Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πὼς κατόρθωσες κι' ἐσὺ νᾶχεις
αὐτὲς τὶς ἀντιλήψεις; Ἡ κατάστασηί μου ἐπὶ τέλους σοῦ
δίδαξε νὰ σκέπτεσαι ἔτσι; (ἔξαφνα ξεφυλλίζοντας τὸ βιβλίον)
Μπα. Καίτη. Τὶ βλέπω ἐδῶ; Ποιὸς ἔστειλε σὴν Θάλεια
αὐτὸ τὸ γράμμα;

Κα Καληριᾶ. (μὲ ζωηρὴ ταραχὴ) Εἶναι τοῦ κ.
Παύλου.

Καληριᾶς. (μ' ἀγανάκτησι, ἀπλώνοντας πρὸς αὐτὴν τὸ
χεῖρι του μὲ τὸ γράμμα) Ὅποτε ἐν γνώσει σου ἐξακολου-
θοῦν νὰ γίνωνται αὐτά; Πόσες φορὲς ἔχω πῆ ὅτι κάθε
σχέσι τῆς Θάλειας μὰζὺ μ' αὐτὸν εἶναι ἐναντίον τῆς θε-
λήσεώς μου;

Κα Καληριᾶ. Σιγὰ σιγὰ θὰ τὰ διαλύσω δλα Μικέ.
Μὴ ταράζεσαι. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Θάλεια δὲν ἔχασε τίποτε
ἀπ' τὸ κοινωνικὸ τῆς γόητρο. Εἶναι ἓνας νέος πολὺ εὐγε-
νῆς καὶ πρὸ παντὸς πολὺ μορφωμένος.

Καληριᾶς. Τὶ μορφωμένος; Τῆς ἔχει γεμίσει τὸ κε-
φάλι μ' ἓνα σωρὸ ἠλιθιότητες, τὴν ἔχει κάμει ἀνίκανη νὰ
σκεφθῆ... Ἐπειτα ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μοῦ ταράζει τὰ νεῦρα.

Κα Καληριᾶ. Ἐχω ἐμπιστοσύνη σὴν Θάλεια Μικέ.

Καληριᾶς. (διαβάζει μὲ κακία καὶ περιφρόνησι) «Ἡ
εὐτυχία εἶναι κάτω μυστηριώδες. Θάλεια! Κάθε ἄνθρωπος
ἔχει δικαίωμα σ' αὐτήν. Κάθε ἄνθρωπος τὴν συναισθά-
νεται ἐν τῷ βαθμῷ τῆς ἐλευθερίας του».

(ἔξαφρα γυρνώντας στή γυναῖκα του)

Ἄ! Γιὰ μένα τὸ λέει.

(γελά χαιρέκατα κομματιάζοντας τὸ γράμμα καὶ σκορπώντας ἐδὼ κι' ἐκεῖ τὰ κομμάτια)

Μὰ βέβαια Καίτη. Ὅταν ἕνας ἄνθρωπος ἔχει δεῖ τὸ παθητικό του κατάφορτο... βαρὺ σὰν τὸ διάολο... κι' ὅταν τὸ ἐνεργητικό του δὲν εἶναι πιὰ παρὰ μιὰ φουσκα... ἔ, τότε ποῖο διάολο ἐπιβάλλον θὰ τοῦ μείνει ἐπάνω του γιὰ νὰ τὰ ἐμποδίση αὐτά; Τώρα μποροῦν βέβαια νὰ μοῦ κτυπήσουν τὴν πόρτα κἄτι δξύμωροι φιλοσοφίσκοι φέροντας ἴσως καὶ τίποτε συμβουλὲς νὰ μοῦ ποῦνε. Θάρτουν νὰ μοῦ δείξουν τὶς πλατύτερες ἀπόψεις γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου

Κα Καληριᾶ. (καθηουχαστικά) Μικὲ δὲν θ' ἀφίσω κανένα νὰ σὲ πλησιάσῃ ὑπὸ τὴν ἔλοπι ποῦ ἐννοεῖς.

Καληριᾶς. Ἐγὼ θὰ φύγω τώρα. Δὲν θέλω νὰ συναντήσω ἐδὼ αὐτὸ τὸν κύριο. Ἡ βλακεία του μοῦ ταράζει τὰ νεῦρα. Ἄλλ' ὅμως Καίτη πρέπει νὰ τὸν πετάξῃς ἔξω ἂν ἔρη... Καταλαβαίνεις; Ὅττε λόγος δὲν θέλω ν' ἀκουσθῆ γι' αὐτόν... (προχωρεῖ πρὸς τὸν διάδρομο).

Κα Καληριᾶ. (τὸν πλησιάζει μὲ γλυκύτητα) Μεῖνε ἡσυχος Μικέ. Θὰ κρατήσω πάντα ὑψηλὰ τὸ γόητρό σου... τὸ γόητρό μας.

Καληριᾶς. (σταματώντας ἔξαφρα) Μὰ πές μου. Ἐνας ἄνθρωπος σὰν καὶ μένα, ἕνα ἐρεῖπιο ποῦ τρομάζεις νὰ τὸ βλέπεις, τί γόητρο μπορεῖ νᾶχει;

Κα Καληριᾶ. Μικέ. Τὸ κάθε τι φέρνει μπρὸς σου τὴν δυστυχία... Μὰ ἐπὶ τέλους... ἐπὶ τέλους...

Καληριᾶς. Τί Καίτη; Τί θές νὰ πῆς;

Κα Καληριᾶ. (διστακτικά) Τόσο γρήγορα λοιπὸν ἐκμηδενίζεται ἕνας ἄνθρωπος;

Καληριᾶς. Ἄ! τὸ περίμενα. Καὶ σὺ λοιπὸν Καίτη; Καὶ σὺ; Προδόθηκες χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃς, ὦ! φιλόσοφος καὶ σὺ τῶν ἐλευθέρων ἀπόψεων! (βγαίνοντας ἀπ' τὸ διάδρομο) Μὰ ὄχι. Δὲν φταῖς. Ἐνα πνεῦμα ξένο θέλει νὰ κυβερνήσῃ τὸ σπίτι μου... (βγαίνει)

Θάλεια. (ἔρχεται ἀπ' τ' ἀριστερὰ) Μαμμᾶ. Ἄκουα φωνές...

Κα Καληριᾶ. (καταβεβλημένη κάθεται στὴν ἀρχικὴ τῆς θέσι) Ὁχ. Παιδί μου πόσο ἀπερίσκεπτη φάνηκες ν'

ἀφίσης ἐκεῖ τὸ γράμμα τοῦ Παύλου. Δὲν ξεύρεις ὅτι αὐτὸ τὸν σκοτώνει.

Θάλεια. (βλέπει ἔξαφρα τὰ κομμάτια τοῦ γράμματος)

Ἔσχισε λοιπὸν τὸ γράμμα τοῦ Παύλου;

Κα Καληριᾶ. (κάνει νεῦμα ἐκφράζοντας τὴν κούρασί της)

Θάλεια. (μὲ ἀφατὴ λύπη βλέποντας τὸ σχισμένο γράμμα) Ὁ. Νὰ πάλι τὰ χαιρέκακα ξεσπάσματα τῆς πικρῆς ματαιοφροσύνης, οἱ αἰώνιες φωνές γύρω στὸ κενό. Νὰ τὸ ἀένναυο κυνήγι τῆς ἐφήμερης συνθήκης, ἡ παραφορὰ τῆς πιὸ ντροπιασμένης φιλοδοξίας. Νὰ ὁ πατέρας... ὁ πατέρας...

Κα Καληριᾶ. **Θάλεια.** Ἔτσι λοιπὸν μιλάς γιὰ τὸν πατέρα σου.

Θάλεια. (μὲ πόνο, ἐξακολουθώντας μόνη της) Ὁ, τὶ ματαιόφρων ποῦ φάνηκε. Καὶ γι' αὐτὸ πόσο ἀπλῆ σημασία πρέπει νὰ δώσῃ κανεὶς στὸ φέρεσίμο του... Κουρέλιασε μέσα τὰ χέρια του τ' ἀγαπημένα λόγια, τὶς ἀγαπημένες σκεψοῦλες. (ξεσπώντας σὲ λυγμούς) Ὁ. Δὲν ἔρριξε λουλούδια ὁ πατέρας στὴν εὐτυχία μου. Κι' ἡ εὐτυχία μου ραντίζεται μὲ δάκρυα.

(γονατίζει καὶ μαζεῖει μὲ προσοχὴ τὰ χαρτάκια)

Κα Καληριᾶ. (τὴν πλησιάζει μὲ κόπο καὶ τῆς χαϊδεύει τὰ μαλλιά) **Θάλεια.** Δὲν συγχωρᾷς λοιπὸν τὶς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες; Ὅταν μάλιστα πρόκειται γιὰ τὸν ἀρρωστο πατέρα σου;

Θάλεια. Θέλω νὰ ζήσω. Ἄγαπῶ τὴ ζωὴ ποῦ ὄνειρεύομαι.. τὴ ζωὴ ποῦ μοῦ καταστρέφει ὁ πατέρας.

Κα Καληριᾶ. Μήπως κι' ἐκεῖνος δὲν καταστρέφει ὁλοένα τὴ ζωὴ του; Ἡ ἐπιμονὴ του στὰ πράγματα ποῦ ἀγάπησε εἶναι μιὰ πληγὴ γιὰ ὅλους μας.

Θάλεια. Ὅστε λοιπὸν ἐμπρός... χωρὶς καμμιά ἀντίστασι, χωρὶς καμμιά διαμαρτυρία νὰ τραβήξωμε ὅλοι μας γιὰ τὸν ὄλεθρο!

Κα Καληριᾶ. Ὁ. Παιδί μου. Μὴ μιλάς ἔτσι. Δὲν ἔχεις δίκιο.

Θάλεια. Δὲν ἔχω δίκιο; Ὅστε λοιπὸν μ' ἀφίνετε μόνη; Λίγες φωνές ἦταν ἀρκετὲς γιὰ νὰ σᾶς ἐπηρεάσουν.

Κα Καληριᾶ. Δὲν μ' ἐπηρεάσε κανεὶς παιδί μου. Ἐδὼ δὲν εἶναι ζήτημᾶ ἰδεῶν... Εἶναι ζήτημᾶ ἄλλο. Δὲν παρατήρησες λοιπὸν **Θάλεια**; Ἡ ὑγεία τοῦ πατέρα σου

ἔχει κλονισθῆ... Τὰ νεῦρα του ἔχουν χάση πιά τῆ δύναμί τους... Κι' ὁμως ἀγαπᾷ νὰ μιλᾷ γιὰ ἐπιβάλλον... (προχωρεῖ πρὸς τὰ δεξιὰ) Μ' ὄλες τίς ψεύτικες ἀντιλήψεις του, Θάλεια, νοιώθω ἕνα πόνο ζωντανό γιὰ τὸν ἀγαπημένο μου ἀλόμαχο.

Θάλεια. Λοιπὸν δέχεσθε τὸ ψέμμα;

Κα Καληριᾶ. Ναί, τὸ δέχομαι. Κι' αἰσθάνομαι ἀνακούφισι ὅταν μ' ἔνα σωρὸ κούφια μικροπράγματα κατορθώνω νὰ τὸν παρηγορήσω.

Θάλεια. (σηκώνοντας τοὺς ὄμους) Τότε πόσο πιὸ πολὺ ἔχω δικαίωμα ν' ἀγαπῶ. Ἡ ἀγάπη μου ἐμένα εἶναι ἀληθινή, εἶναι ὠραία, δὲν εἶναι κούφια.

Κα Καληριᾶ. (ἀσπληρᾷ) Δὲν συζητῶ. Αὐτὸ ποῦ θέλω Θάλεια εἶναι νὰ ἐνδιαφερθῆς γιὰ τὴν ὑγεία τοῦ πατέρα σου. Εἶναι ἄρρωστος, τὸ καταλαβαίνεις; (γεύγει πρὸς τὰ δεξιὰ) Ἔλα Θάλεια. Σ' ἀφίνω μόνη νὰ σκεφθῆς.

Θάλεια. (τείνοντας τὰ χέρια) Μ' ἀφίνετε μόνη;

Κα Καληριᾶ. Ναί. Καὶ μ' ὄλο τὸ βάρος τῆς εὐθύνης. (ἀποσύρται)

(Λίγη παῦσι. Ἡ Θάλεια περπατᾷ μὲ ζωηρὴ ταραχὴ ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Οἱ κινήσεις της μαρτυροῦν τὴν πᾶλη ποῦ γίνεται μέσα της. Ἐξαντλημένη προχωρεῖ πρὸς τὴν ἀρχικὴ της θέσι καὶ κάθεται ἀπότομα. Σὲ λίγο ἀκούεται σιγανὸ κουνισμα στὸ βάθος τοῦ διαδρόμου)

Παῦλος. (μπαίνει σὲ λίγο. Προχωρεῖ μὲ κάποια ἀπορία) Καλησπέρα Θάλεια.

Θάλεια. (στρέφεται μὲ κόπο) ὦ ἔλα κοντά μου. Ἄγαπημένε ἀνθρώπε!

Παῦλος. (σέροντας γρήγορα κοντὰ της ἕνα κάθισμα). Τὶ ἔχεις Θάλεια; Πές μου λοιπὸν.

Θάλεια. Νοιώθω τὸν ἑαυτό μου τόσο ἄσχημα. Σὰν κάτι νὰ μὲ πνίγη νὰ μοῦ κόβῃ τὴν ἀναπνοή.

Παῦλος. Πές μου λοιπὸν τί σοῦ συνέβη; Γιατί δὲν μ' ἀφίνετε μιὰ στιγμὴ νωρίτερα νᾶρτω σὲ βοήθειά σου;

Θάλεια. Πές μου.

Θάλεια. Δὲν μπορεῖς Παῦλε. Ὅ,τι καὶ νὰ μοῦ κάνεις πάντα θὰ ὑποφέρω ἐδῶ μέσα. Ἕνας μόνον τρόπος ὑπάρχει: Νὰ φύγωμε. Νὰ φύγωμε μαζὺ Παῦλε.

Παῦλος. (μὲ συγκίνηση) ὦ! Αὐτὸ θάταν γιὰ μένα τὸ φτερουγισμα πρὸς τὴν Ἀσύλληπτη χαρά! Νὰ φύγωμε!

Ναί, Θάλεια. Ἄν ὁμως βέβαια τὸ κάθε τι μᾶς δικαιολογεῖ. Δὲν θέλω, δὲν θὰ δεχθῶ ποτὲ νὰ φύγωμε σὰν δραπέται... σὰν ἄνθρωποι ποῦ δειλιοῦν ἀπάνω σ' ὄλο τους τὸ θάρρος.

Θάλεια. Ἡ ζωὴ μᾶς ἀνήκει Παῦλο... Ὅχι. Δὲν πρέπει νὰ θεωροῦμε ἀσύλληπτη τὴ ζωή... Ἡ ζωὴ εἶναι ἐμπρὸς μας... ἔτοιμη νὰ μᾶς δεχθῆ. Μὰ τί σκέπτεσαι λοιπὸν; Παῦλο. Παῦλο...

Παῦλος. (ἔχει προσηλωμένο τὸ βλέμμα σ' ἕνα παραριζιμένο χαρτάκι. Σὲ λίγο σηκώνεται καὶ τὸ ἐξετάζει) Ἄ! τὶ βλέπω ἐδῶ; Γράμματά μου Θάλεια! Τ' ὄνομά μου.

Θάλεια. (ἐξαφρα) ὦ. Ντρέπομαι γιὰ τὸν πατέρα μου.

Παῦλος. (μὲ παράπονο) Βλέπεις; Ἐρχομαι μὲ τὸ ἱερὸ δικαίωμα τοῦ ἀνθρώπου νὰ πλησιάσω τοὺς συνανθρώπους μου.

Θάλεια. (ξεσπώντας σ' ἕνα γοερὸ κλάμμα) ὦ. Μὴ λυπάσαι. Μὴ λυπάσαι... Ἐσὺ ποῦ μ' ἔφερες πιὸ ψηλὰ ἀπ' τὴν ἀένναο λύπη τῶν ἀνθρώπων κι' ἀπ' τὴν πένθιμη συμβατικότητα τῆς ζωῆς.

Παῦλος. Τὰ καταλαβαίνω ὅλα. Καταλαβαίνω γιατί βρισκόταν κεῖ χάμω πεταμένο τ' ὄνομά μου... ὦ! Θάλεια. Πότε λοιπὸν θὰ ὑπάρξῃ ἡ Φιλία μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων;

Θάλεια. (τοῦ ἀγκαλιάζει τὸ λαιμὸ) Δὲν θὰ ὑπάρξῃ ποτὲ φιλία μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Οἱ ἀνθρωποὶ θὰ μένουν πάντα οἱ ἴδιοι. ὦ! Ἔλα νὰ φύγωμε. Ἔλα νὰ φύγωμε Παῦλε.

Παῦλος. (πνίγοντας τὴν συγκίνησί του) Ὅχι. Δὲν θέλω νὰ φύγωμε σὰν δυὸ δραπέται, σὰν δυὸ φοβισμένες σκιὲς ποῦ μ' ὄλη τους τὴν ταχύτητα πρὸς τὰ ἐμπρός, χάνονται ὅταν ἀπ' τὸν ἀντίθετο δρόμο, πέσει ἐπάνω τους τὸ ἄπλετο φῶς!

Θάλεια. Ποῖδ φῶς;

Παῦλος. Ἡ ἀγάπη ποῦ ὀφείλομε στοὺς ἀνθρώπους!

Θάλεια. (παράφορα) Νὰ φύγωμε. Νὰ φύγωμε.

Παῦλος. Πῶς Θάλεια; Θές νὰ φύγωμε λοιπὸν σὰν δυὸ ἄσχετοι ἐρωτευμένοι, ἔτσι σὰν σπρωχμένοι ἀπ' τὴν ἀκατάσχετη ὀρμὴ ἑνὸς πάθους, γιὰ νὰ κυνηγήσωμε μὲ τὸν πιὸ ἐγωϊστικὸ τρόπο τὴν εὐτυχία, ἀφίνοντας πίσω μας ἕναν ἄνθρωπο νὰ πονᾷ μπρὸς στὰ συντρίμια κάθε του προσπάθειας, κάθε του κόπου; ὦ! Αὐτὸ δὲν μᾶς ἀξίζει.

Θάλεια. Δείχνεις λοιπόν ενδιαφέρον για τον πατέρα μου;

Παῦλος. Ναι. Πρέπει να ενδιαφερθούμε. Πρέπει να σκεφθούμε για την σωτηρία του.

Θάλεια. (κονιάζοντας τον στα μάτια μ' έκστασι) Βλέπω σέ σένα την πιο ευγενή έκφρασι της ανεξικακίας (έξαρρα) Μά όμως, πρέπει να φύγωμε. Όταν μιὰ μέρα τύχει να σε γνωρίση πιο πολύ, να σε διηώς το βάθος, ὅ πόσο θὰ δικαιολογοῦσε την στάσι σου.

Παῦλος. (χαμογελώντας) Τί βάθος θὰ εἶχα και τί ἀνθρώπος θὰ ἤμουν, ἂν ὁ πόνος ἐνὸς ἀνθρώπου μου ὑποδείκνυε την δική μου εὐτυχία;

Θάλεια. (μὲ φωνή πινυμένη) Μὰ Παῦλο, δὲν εἶναι μόνο ἡ ὀρμηὶ τοῦ πάθους ποῦ με σπρώχνει σὲ σένα. Εἶσαι ἐσύ, ὁ ἀνθρώπος ποῦ βρίσκεται σὲ σένα... Εἶν' ἡ ψυχὴ καὶ ἡ Ἰδέα! Παῦλο, ὄχι, δὲν φεύγομε σὰν δυὸ μικρὰ ἀπερίσκεπτα παιδιὰ. Σ' ἀγαπῶ Παῦλε, ὅπως ἀγαπᾶ κανεὶς την ἰδέα τοῦ Αἰωνίου, σ' ἀγαπῶ με την ἀνακούφισι ποῦ μᾶς δίνει τὸ Ἀπόλυτο!

Παῦλος. Μὰ ὅμως για σκέψου, τί βαθεῖα, τί ἐξαιρετικά ὠραία εὐκαιρία πέφτει στὰ χέρια σου: Νὰ χαρίσεις την χαρὰ σ' ἕναν ἀνθρώπο ποῦ ὑποφέρει.

Θάλεια. Θὰ χαρίσω την χαρὰ πέρνοντας ἐγὼ τὸ Θάνατο.

Παῦλος. Πρέπει ν' ἀποκρούσης τὸ θάνατο όταν ἡ ζωὴ σου εἶναι τόσο χρήσιμη!

Θάλεια. Ἔχω κουρασθῆ πιά δείχνοντάς του τὸ ἐφημέρο τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ἔχω ἀπαυδήση ὑποδεικνύοντάς του ὅτι ἡ ζωὴ μας εἶναι ἀνετη, ὅτι κανεὶς λόγος θρήνων δὲν ὑπάρχει.

Παῦλος. (χαμογελώντας) Ναι. Ναι. Μποροῦμε ἔτσι νὰ φιλοσοφήσωμε ἐμεῖς ἡσυχα ἡσυχα σὲ ὄρες ἀπόλυτης γαλήνης. Ἄλλ' ἕνας ποῦ νοιώθει μέσα του την δυστυχία πῶς μπορεῖ ποτὲ νὰ σκεφθῆ Θάλεια; Μᾶς φαίνεται, βέβαια, περίεργο, σ' ἐμᾶς τοὺς ὑγιεῖς πῶς ὁ ἀσθενὴς δὲν μπορεῖ νὰ πάρῃ τὸ φάρμακο, όταν κομπάζομε ἐμεῖς πάνω ἀπὸ κρεβάτι του για την δική μας δύναμι καὶ ἀντόχη.

Θάλεια. Τί λοιπὸν πρέπει νὰ κάμω; ὦ! ρήτωρ! ὦ! ἀγαπημένε!

Παῦλος. Νὰ τοῦ χαρίσης τὴ Στοιγγή. Νὰ τοῦ ἀπο-

δείξεις με δυνατότατες ἐνδείξεις, την μεγάλη, την ἀπεριόριστη ἀφοσίωσί σου. Ἔτσι θὰ τὸν κάμης νὰ νοιώσῃ κάτι ποῦ δὲν φαντάζεται την ὑπαρξί του: την ἱερὴ ἀνθρώπινη εὐτυχία!

Θάλεια. Μὲ ἐνδείξεις; Μὲ τί ἐνδείξεις;

Παῦλος. Βεβαίωσέ τον ὅτι γιαντὸν κάνεις θυσίαι. (ἀπομακρύνεται ἀπότομα λίγα βήματα) Βεβαίωσέ τον ὅτι για χάρι του ἔχεις διακόψη μαζί μου κάθε σχέσι για πάντα.

Θάλεια. (κρούοντας τὸ πρόσωπο στὰ χέρια της) ὦ. αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ ποτέ. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ποτέ.

Παῦλος. (ὀρθιος) Μιὰ δύναμι μεγάλη φαίνεται στῆς ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις. Θάλεια. Πρέπει νὰ ἔχωμε θάρρος νὰ σταθοῦμε ἀντιμέτωποι στῆς περιπτώσεις αὐτές.

Θάλεια. (κλαίοντας) Δὲν θὰ μπορούσα ποτὲ νὰ σοῦ μιλήσω με μιὰ τόσο σκληρὴ γλῶσσα.

Παῦλος. Δὲν πρέπει νὰ μᾶς τρομάζουν οἱ Μεγάλες Ἀποφάσεις. Πρέπει νὰ κρατήσουμε ὑψηλὰ την εὐθύνη τῆς Σκέψεως. (προχωρεῖ πρὸς τὸ βάζο με τὰ τριαντάφυλλα καὶ παίρνει ἕνα. Ἐπειτα με πόνο ποῦ μάταια ζητᾷ νὰ πνίξῃ μαδὰ τὸ τριαντάφυλλο) Ἔτσι ἔχει ἀντίση κι' ἔτσι πρὶν την ὥρα της ἔχει μαδίση τῆς ζωῆς μου ἡ χαρὰ.

Θάλεια. (τρέχοντας κοντά του) Νὰ ποῦ ἐοῦ δὲν ἔχεις τὴ δύναμι. Ὑποφέρεις! Τὸ βλέπω.

Παῦλος. Μὴν κρίνεις ἀπὸ μιὰ στιγμὴ κάποιας ἀδυναμίας μου. Ἐλεῖτα ναί, σὸ βάθος εἶν' ἡ καρδιά, μιὰ ἀγάπη ποῦ ματώνεται, ποῦ πληγώνεται.. Μὰ ὅμως πρέπει πάντα ν' ἀποφασίζει ὁ νοῦς.

Θάλεια. (ἀπλώνει τὸ χέρι της καὶ τοῦ ἀγκαλιάζει τὸ λαιμὸ) Σ' ἀγαπῶ. Σ' ἀγαπῶ! Ὁ Νοῦς εἶναι ἀνύπαρκτος.

Παῦλος (πέρνει σιγὰ τὸ χέρι της καὶ τὸ φέρνει στὰ χεῖλη του) Χαῖρε, ἀγαπημένη ψυχούλα. Σ' ἀγαποῦσα καὶ θὰ σ' ἀγαπῶ πάντα. (ἀπομακρύνεται πρὸς την θύρα τοῦ διαδρόμου. Ἡ Θάλεια τὸν βλέπει σὰν ἀπολυθωμένη) Τὸν Ἄνθρωπο! Προσπάθησε νὰ σώσης τὸν Ἄνθρωπο! (φεύγει)

Θάλεια. (μένει στήν θέσι της για λίγες στιγμές. Ἐπειτα πέφτει στήν πολυθρόνα της ξεσπώντας σὲ λυγμοὺς) Κάτι τὸ τρομερὸ ψεύτικο συνέβη. Ἐρριξε μέσα του την Νύχτα τοῦ Πόνου για τοῦ Ἐγκεφάλου τὴ δόξα.

ΑΥΔΑΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Γ. ΠΟΛΙΤΗ «Ο Έλληνισμός και η νεωτέρα Αίγυπτος». Ιστορία του Αιγυπτιώτου Έλληνισμού από του 1798 μέχρι του 1927. Έκδοτική εταιρεία «Γράμματα» Αλεξάνδρεια - Αθήναι 1928.

Στό πολύ σπουδαίο αυτό σύγγραμμα γίνηκε εξαιρετική ύποδοξη από Έλληνικό κοινό της Αιγύπτου. Ο τύπος άσχολήθηκε μ' αυτό εύρύτατα και πολύ έπαινετικά, και ένας μεγάλος αριθμός άντιτύπων άγοράστηκε και έξακολουθεί ν' άγοράζεται. Το σημειώμε αυτό γιατί μās Ικανοποιεί σάν Άλεξανδρινό περιοδικό, να βλέπομε πώς ο Έλληνισμός της Αιγύπτου παίρνει επίγνωση του έαυτου του και ενδιαφέρεται να μάθει τό τί έκαμαν οί προγενέστεροι. Ο κ. Πολίτης τούδωσε τίς πληροφορίες πού χρειάζεται όσο τό δυνατόν συστηματοποιημένες και έξακριβωμένες.

Ο κ. Καμπάς είπε πολύ όρθά για τό βιβλίό αυτό πώς διαβάζεται σάν μυσθιστόρημα. Τό προσόν της καλής αφήγησης ήταν ιδίως ουσιώδες για να κάνει τό έργο έλκυστικό, στην πλειονότητα των Έλλήνων της Αιγύπτου, γιατί αυτοί άσχολούμενοι στό έμπόριο και στις χρηματιστικές, βιομηχανικές και άλλες πρακτικές επιχειρήσεις έχουνε λίγες ώρες σχολής, και για να διαβάσουν ένα έργο ιστορικό δέν πρέπει να τό βρούνε βαρύ, όσο σοφό κι' άν είναι. Και η μορφή του βιβλίου είναι ώραία. Χαρτί, χαρακτήρες, εικόνες. Όλα περιποιούνε τιμή στην έπιμέλεια και την καλαισθησία του Έκδοτικού Οίκου «Γράμματα».

Η εισαγωγή του έργου μιλάει για την πρώτη εγκατάσταση των Έλλήνων στην Αίγυπτο. Για πιθανή έποχή της μόνιμης εγκατάστασής τους ο κ. Πολίτης παραδέχεται τόν 8ο αιώνα π.Χ. και πρώτους Έλληνες πού κατοικήσανε την Αίγυπτο τούς Μιλήσιους. Οί πληροφορίες πού μās δίνει για την Ναύκρατι, τό πριν άπτούς Πτολεμαίους μεγάλο Έλληνικό κέντρο της Αιγύπτου, είναι πολύ καλά διαλεγμένες. Η εισαγωγή, περιληπτικά, αλλά και με ιστορική τέχνη, δίνει διαφωτιστικές πληροφορίες για την σταδιοδρομία του Έλληνισμού της Αιγύπτου ως τό τέλος του προπερασμένου αιώνα. Ο κ. Πολίτης άσχολείται για τό πολύ ενδιαφέρον ζήτημα της βαθμιαίας έξαφάνισης της Έλληνικής γλώσσας στην Αίγυπτο μετά την άραβική κατάκτηση. Δυό αιώνες σχεδόν μετά την άλωση της Άλεξάνδρειας ο πατριάρχης Χριστόφορος κήρυττε Έλληνικά. Άλλά ύστερα άπ' αυτόν ο πατριάρχης Ευτόχιος (933-940) συνέ-

γραφε άραβικά. Οί τελευταίοι Έλληνο-άραβικοί πύπυροι είναι της δεύτερης πεντηκονταετίας του 8ου αιώνα. Εχομε όμως Έλληνικές έγγραφες του Άσουάν, Φυλής και του Σουδάν χρονολογούμενες άπτόν 7ο Ισαμε τόν 12ο αιώνα.

Στό κεφάλαιο «Οί Έλληνες κατά την Γαλλικήν κατοχήν» ο κ. Πολίτης εξετάζει και κρίνει τίς διάφορες πληροφορίες για τόν Έλληνικό πληθυσμό της Αιγύπτου στό τέλος του 18ου αιώνα και φτάνει στό συμπέρασμα ότι δέν μπορούνε να ύπολογιστούν οί Έλληνες της Αιγύπτου στα 1798 παραπάνω από 3000. Στό Κάιρο ήταν οί πιο πολλοί, 2000 και κεί υπήρχε, όταν ήρθαν οί Γάλλοι, σχολείο Έλληνικό.

Ο συγγραφέας διηγείται τίς ύπηρεσίες των Έλλήνων στρατιωτών πρós τούς Γάλλους παραθέτει δε τη διαταγή της 6 Βριμαίρε της χρονιάς Έπιτά (27 Οκτωβρίου 1798) με την όποία ο Βοναπάρτης σχημάτισε τρεις Έλληνικούς λόχους από έκατό άντρες τόν καθένα. Ύστερα οί Γάλλοι αύξήσανε τόν Έλληνικό στρατό τους σε 1500 άντρες. (Μιά πηγή τους άνεβάζει σε 2000, αλλά και μια άλλη τους κατεβάζει σε 900). Η γενναιότητα των Έλλήνων στρατιωτών, λέγει ο κ. Πολίτης, έλκυσε στην εκτίμησιν του Γαλλικού στρατού ως και την εκτίμησιν εκείνων οί όποιοι τους είδον να μάχονται. Ο Έλληνικός αυτός στρατός, πού σχηματίστηκε στην Αίγυπτο, παρατρηεί ο κ. Πολίτης, ήταν ένα άπτά σχολείο πού προπαρασκευασσανε τό πεζικό της στρατιάς της Έλληνικής Έπανάστασης είναι σήμεραν άποδειγμένον ότι στον Έλληνικό στρατό της Αιγύπτου «Άρχηγοί τινες της Έλληνικής Έπαναστάσεως έλαβον ,, την πρώτην στρατιωτικήν των μόρφωσιν».

Στην έποχή του Μωχάμετ Άλη ο αριθμός των Έλλήνων αύξησε πολύ. Στό Κεφάλαιο 3ο «Οί Έλληνες επί Μωχάμετ Άλη» εξιστορείται η ενδιαφέρουσα δράση του Τσοίτσα, σάν Άλεξανδρινός προύχοντα και σάν Γενικός Πρόξενος της Ελλάδας.

Τά τέσσαρα κεφάλαια πού ακολουθούνε δίνουν στον αναγνώστη σαφείς και άφθονες πληροφορίες για τίς Έλληνικές κοινότητες (την αρχή τους, την εξέλιξή τους και την τωρινή τους κατάσταση), για τά Έλληνικά σχολεία και για τά φιλανθρωπικά ιδρύματα και σωματεία.

Στίς σελίδες 390-423 ο αναγνώστης θα βρει μια πολύτιμη και πολύ μεθοδική ιστορία της Άμπετείου Σχολής. Μās άρεσαν και τά κλισε των δύο εγγράφων του 1837—της «Έλληνικής Προξενικής Πρακτορίας» και των άδελφών Ραφαήλ και Άνανία Άμπέτ.

Πού άπιτυχημένα ο κ. Πολίτης παραθέτει στην τελευταία σε-

λίδα του βιβλίου—το όποιο παρουσιάζει τη θαυμάσια δράση του έλληνισμού της Αιγύπτου — τους λόγους του μεγάλου πολιτικού Λόρδου Κρόμερ.

“... Έν Άλεξανδρεία, ήτις θά ήδύνατο σχεδόν νά όνομασθῆ
„ πόλις έλληνική, ύπάρχουν πολυπληθεΐς Έλληνες με έπιρροήν
„ και λιάν άξιοσέβαστοι. Η παρουσία των έν ΑΙΓΥΠΤΩ εΐνε
„ δια τήν χώραν ευεργέτημα άναμφισβήτητον...”.

Α. Τ.

ΚΟΝΤΕΣΣΑΣ ΝΤΕ ΝΟΑΪΓ “Ποιήματα” μετάφραση Μυρτιώτισσας.
Άθήνα 1928.

Η έξοχη έλληνίδα ποιήτρια Μυρτιώτισσα μās δίνει σέ λαμπρή μετάφραση ποιήματα της πολύ γνωστής γαλλίδας ποιήτριας Ντέ Νοάϊγ διαλεγμένα από διάφορες συλλογές της. Η έκλογή πολύ έπιτυχημένη. Η Μυρτιώτισσα μās παρουσιάζει έτσι τις κυριώτερες μορφές της ποίησης της Νοάϊγ, σ’ ένα στίχο ύπέροχα δουλεμένο πού δέν είναι πιά μετάφραση αλλά άναδημιουργία.

Τό έργο της Νοάϊγ πού κρατά βέβαια άπτόν ρωμαντισμό Ϋσως νά μήν ένθουσίαζε σήμερα πιά πολλούς άν δέν έπαλλε μέσα του ή ειλκρινεία, ή αλήθεια, ό προσωπικός τόνος. Τό έργο της Νοάϊγ δέν άνήκει σέ σχολή άκριβώς αλλά άντιπροσωπεύει αυτή την ίδια. Η ποιήτρια τραγούδησε τά συναισθήματά της. Είναι άπτούς σημαίνοντας γίλλους ποιητές της τελευταίας 30ετίας. Έλληνίδα άπτή μητέρα της — Μουσούρου, της λαμπρής κρητικής γεννιάς — ή Νοάϊγ άγαπά πολύ την Έλλάδα και την ύμνησε σέ πολλά άπτά ποιήματά της.

Άπτά μεταφρασμένα τραγούδια ιδιαίτερα μās άρεσαν—“Ροδόκλεια” — ή “Πόλη” — “Μές στό βαθύ κρεββάτι μας” — “Προσφορά στόν Πάνα” — “Έλληνολατοεία” — πού είναι άποδομένα άπτήν Μυρτιώτισσα έξ Ϋσου καλά με πρωτότυπο άν όχι και καλύτερα άπ’ αυτό.

ΦΟΤΟΥ ΓΙΟΦΥΛΛΗ “Η τελευταία ώρα του σονέτου”. 1928. Έκδ. Οίκος Ζηκάκη, Άθήνα.

Σ’ ένα προλογικό σονέτο ό κ. Γιοφύλλης μās λέει πώς για τελευταία φορά γράφει σονέτα, δηλαδή τά σονέτα ήτανε γραμμένα και για νά δημοσιευτούν, μιά και ύπήρχανε, ό ποιητής τά μάζεψε και τά έβγαλε σέ βιβλίο λέγοντάς μας στόν πρόλόγο του πώς δέν θά ξανακλειστεί στή φόρμα αυτή γι’ αυτό και τους έδωσε τόν τίτλο “Η τελευταία ώρα του σονέτου”.

Ό κ. Γιοφύλλης ξέρομε πώς ειλκρινά είναι νεωτεριστής και δέν μπορεί πιά ν’ άνεχθεί κάθε παλαιϊκό. Οί πρωτοπόροι μās είναι πάντα συμπαθητικοί.

Άν διαβάσει κανείς πρόχειρα κι’ έπιτόλαια τά σονέτα του κ. Γιοφύλλη Ϋσως και νά φανταστεί πώς ειρωνεύεται την ποίηση, τόσο άπλά και γυμνά παρουσιάζει τά θέματά του, σά νά παίξει, αλλά σέ μιά πιδ προσεκτική παρατήρηση βλέπει κανείς την τραγικότητα πού κλείνουν, την τραγικότητα του συγχρόνου άνθρώπου πού ζει τή ζωή τή σκληρή, τή γρήγορη με πού και πού λίγη όμορφιά, λίγο αΐσθημα.

Άπτά καλύτερα της συλλογής είναι τό “Εύτυχία” “Shakspeare” “Καρωτάκης” και τό “Αριθμοί” πούχει καθαρισμό.

ΘΡΑΣΟΥ ΚΑΣΤΑΝΑΚΗ “Η χορεύτρια Κοντεσσίνα Φελιτσιτά, κι’ άλλα διηγήματα”. Έκδοτικός Οίκος “Αγών”.

Ό κ. Θ. Καστανάκης είναι άπτούς πιδ μοντέρνους μας διηγηματογράφους. Τό ύφος του σέ ξιπάζει στήν αρχή, άν και τό υιοίθει, ζωηρό, ζωντανό γεμάτο ένάργεια.

Ό κ. Καστανάκης γράφει τό κοσμοπολιτικό διήγημα, σέ ύφος, άν μπορούσε νά πεί κανείς, κοσμοπολιτικό. Οί Έλληνες της Έλλάδας θά ξεπάζονται βέβια περισσότερο με τά θέματά του με την τρομερή δράση των διηγημάτων του της ύπερπολιτισμένης ζωής της γαλλικής πρωτεύουσας· έμεις πού ζοῦμε σέ κοσμοπολιτικό περιβάλλον τά δεχόμαστε καλύτερα.

Οί τύποι πού μās παρουσιάζει είναι οί τύποι των πόλεων με μεγάλο παρελθόν, τόσο καλό όσο και κακό, τύποι πού τά ένστικτά τους βρήκανε μεγάλο πεδίο δράσης. Τύποι παράδοξοι, σχεδόν φανταστικοί για κείνους πού δέν παρακολούθησαν τις ύπερπολιτισμένες λεγόμενες τάσεις, τόσο ζωντανοί όμως τόσο γερά ζωγραφισμένοι για όσους δέν τους μένουν άγνωστες οί ροπές των άνθρώπων πού έφτασαν ως τόν έκφυλισμό.

Ό κ. Καστανάκης ψυχολόγησε αυτό τό είδος των άνθρώπων και χάραξε τους ήρωες των διηγημάτων του μ’ όση τους ταιριάζει όμότητα και γδύμνια. Οί παρατηρήσεις του γερές, δυνατές, άνατριχιαστικές.

“Η χορεύτρια Κοντεσσίνα Φελιτσιτά” ένα έπεισόδιο, στή ζωή των μεγάλων πόλεων — αλλά τί τραγικότητες δέν κρύβονται πίσω άπό ένα τέτοιο έπεισόδιο. Ό Τζίμη πού σκότωσε τόσους άνθρώπους και πού με μιά τραγική κυνικότητα έκανε παρατηρήσεις στό άν θά πέθαιναν χαριτωμένα ή κωμικά τά θέματά του, είναι γερά παρουσιασμένος άπτόν κ. Καστανάκη.

Ἄπτά καλά τοῦ τόμου εἶναι ἐπίσης καὶ τὸ "Μιά περιπέτεια χωρίς μετακίνηση" γραμμένο μὲ δύναμη καὶ τέχνη.

ΜΕΛΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ "Τὸ κλεισμένο σπίτι". Ἀθήνα 1928.

Εἶχαμε διαβάσει ἓνα διήγημα τοῦ κ. Νικολαΐδη καὶ εἶχαμε παρατηρήσει πὼς γιὰ νέου δουλειὰ ἦτανε πολὺ ἀξιοπρόσεχτη. Διαβάσαμε καὶ "Τὸ κλεισμένο σπίτι", δὲν μᾶς ἱκανοποίησε ὅπως περιμέναμε, εἶναι πολὺ ρηχὰ παρμένο ρωμάντζο ποὺ οἱ ἀπιθανότητες μὲ τὴν πιθανὴ πραγματικότητα ἀλληλοχτυποῦνται ὄχι πρὸς ὄφελος τοῦ βιβλίου.

Ἡ ψυχολογία τῆς Πολίνας ὕστερεὶ καὶ τὸ ὅλο ἔργο μοιάζει ἐπιφανιακό. Ὁ συγγραφέας ζεῖ ἀκόμα φαίνεται στὴν περίοδο τῆς φαντασίας ποὺ δὲν ἦρθε σ' ἐπαφὴ μὲ τὸ βάθος τῶν πραγμάτων.

Τὸ ὕφος του ἀρκετὰ γοργὸ σὰν ἀπὸ ἄνθρωπο ποὺ γράφει εὐκολα. Νὰ προσέχει ὁμως ὁ κ. Νικολαΐδης στὸ τρόπο τῆς παρουσίας δὲν μπορεῖ π.χ. νὰ μιλοῦν δυὸ ἄνθρωποι καὶ μάλιστα νὰ συζητοῦν ὁ ἓνας ἀπὸ μέσα καὶ ὁ ἄλλος ἀπ' ἔξω ἀπὸ μιὰ κλεισμένη πόρτα. Ὅσο καὶ νᾶναι σοβαρὰ τὰ ὅσα λένε τὰ πρόσωπα αὐτὰ ὁ ἀναγνώστης προσέχει περισσότερο στὴν κωμικότητα τῆς σκητῆς.

Μ' ὅλα αὐτὰ ὁ κ. Νικολαΐδης μὲ τὸν καιρὸ καὶ μὲ προσοχὴ νομίζομε πὼς θὰ γράψει πολὺ καλύτερα πράγματα.

P. Σ.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ν. ΒΟΥΤΥΡΑ "Ἀπὸ τῆ γῆ στὸν Ἄρη". Ἀθήνα 1929.

"Ἦταν καὶ δὲν ἦταν" λαϊκὰ παραμῦθια διαλεγμένα ἀπὸ τὴν κ. Εὐδ. Ἀθανασούλα. Ἐκδ. Οἶκος Δημητράκου. Ἀθήνα 1929.

RAVINDRANATH TAGORE "Τὸ Μισόγεμο φεγγάρι". Μεταφρ. Ε. Λαγοπούλου-Ἀποστολίδου. Ἐκδ. Στοχαστῆ Ἀθήνα.

ΚΑΙΣΑΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ "Ὁ παράφωνος αὐλὸς". Ἐκδ. Οἶκος Α. Τ. Ράλλη. Ἀθήνα 1929.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

"Πρωτοπορία" Διευθυντῆς Φῶτος Γιοφύλλης. Μάρτης 1929, μὲ συνεργασία Ψυχάρη, Παπατζώνη, Γιώργου Βαλιταδώρου. Τὸ τεῦχος ἔχει τὴν ξυλογραφία τοῦ Γαλιάνη "Ξεδιαντροπιές" καὶ μιὰ ἔλαιογραφία "Γυμνὸ" τοῦ ζωγράφου Γιάνη Μηταράκη ἀπὸ τὴν τελευταία του ἐκθεσὴ στὴν Ἀθήνα.

"Ἑλληνικὰ Γράμματα" 15 Μαρτίου 1929. Ξεχωρίζομε τὸ ποίημα τοῦ Οὐράνη "Μιά μάταιη ἀπάντηση..." καὶ τὴ συνεργασία τοῦ κ. Φ. Κοντογλου.

"La Revue Nouvelle" Novembre 1928. Τὸ περιοδικὸ αὐτὸ εἶναι πάντα ὄλο ζωὴ καὶ κίνησις. Οἱ συνεργάτες του νεωτεριστὲς προσπαθοῦν νὰ δημιουργήσουν καινούργιες φόρμες νὰ δώσουν κάτι δικό τους, κάτι συγχρονισμένο. Τὶς μοντέρνες τάσεις τὶς ἀγκαλιάζει τὸ περιοδικὸ μὲ ἐνθουσιασμὸ ἀκόμη κι' ὅταν τὶς βρίσκει ἔξω ἀπὸ τὴ γαλλικὴ φιλολογία, μεταφράζοντας τὰ ξένα ἔργα ἐκεῖνα ποῦχουν δικό τους καινούργιο ξεχωριστὸ χαρακτῆρα.

Στὸ τεῦχος αὐτὸ βρίσκομε τὴν "Octavie" τοῦ Ramon Del Valli-Inclan μεταφρασμένη ἀπὸ Ἰσπανικὰ ἀπὸ τὸν Ernest Labalut.

Ὁ J. H. Lévésque γράφει γιὰ τὸν νεωτεριστὴ συγγραφέα Georges Ribemont-Dessaignes.

Οἱ βιβλιοκρισίαι τοῦ περιοδικοῦ ἐνδιαφέρουσες, γραμμένες μὲ εὐθυκρισία. Ὁ γνωστὸς λόγιος κ. Y. Manuel Lelis γράφει γιὰ τὸ βιβλίο τῆς Colette "La Naissance du jour" γιὰ τὴ "Magie Noire" τοῦ Paul Morand γιὰ τὸ "Traité du Style" τοῦ Louis Aragon γιὰ τὸ "Paradis des Nègres" τοῦ Carl Van Vechen καὶ γιὰ ἄλλα.

"Νέα Ἔστια" δεκαπενθήμερο περιοδικὸ, Ἀθήνα.

"Νέα Ἐπιθεώρηση" Φλεβάρης 1929. Ἀπτὴν συνεργασία τοῦ τεῦχους ξεχωρίζομε τὶς ὠραίες πρόζες ἀπὸ "τὸ βιβλίο τοῦ μοναχοῦ" τοῦ ἐκλεκτοῦ λογοτέχνη Νίκου Νικολαΐδη. Πάντα σὲ μιὰν ἄνσημον, γιὰ κάτι ποὺ θάναί μιὰ ἀλλαγὴ.

„ Πάντα σὲ μιὰν ἀπαντοχὴ — γροικᾶ φωνὴν ἐσώψυχη ποὺ μουρμουρίζει μυστικὰ κάθε πρωί.

„ — Σήμερα θᾶρθε;... θᾶρθε...

„ — Σήμερα θᾶρθε... ἀλλὰ... τί;... τί;

„ — Ἡ Ἀλλαγὴ;...

„ Πάντα σὲ μιὰν ἀναμονή".

"Ἰόνιος Ἀνθολογία" Ζάκυνθος. Ἰανουάριος - Φεβρουάριος 1929. Ξεχωρίζομε στίχους τῆς Μυρτιώτισσας καὶ τοῦ Σιγούρου καὶ πεζὰ τῆς κ. Μαριέττας Μινώτου.

"Πνοή". Συμπαθητικὴ ἢ προσπάθεια τῶν νέων ποὺ βγάζουν αὐτὸ τὸ περιοδικὸ. Τοὺς εὐχόμεσθε κάθε προκοπὴ. Στὸ τεῦχος τοῦ Φεβρουαρίου βρίσκομε ἓνα ἀνέκδοτο ποίημα τοῦ Κ. Γ. Καρυωτάκη "Κυριακὴ" καὶ συνεργασία "Ἑλλης Δασκαλάκη, Σοφίας Μαυροειδῆ, Ὁρέστη Λίσκου καὶ ἄλλων.

“Ο Σύγχρονος πολιτισμός και ή 'Εκπαίδευσις” υπό Καλλιρόης 'Ελεοπούλου, καθηγήτριας, «*Ερμύρα*». Φεβρουάριος. Η συγγραφέυς προφανώς σκέφθηκε πολύ πάνω στο θέμα της και μάς δίνει με σαφήνεια τίς γνώμες της.

“Libre” δίμηνο περιοδικό, Montpellier, Herault France.

“*Κόσμος*”. Το περιοδικό αυτό πού άρχισε νά βγαίνει στο Παρίσι θά εξακολουθήσει στο Κάιρο την έκδοσή του με άρχισυντάκτη και έπιμελητή της ύλης τόν γνωστό φίλο λόγιο κ. Γ.Σ. Βερβενιώτη. 'Ελπίζομε πώς μιά και τό άνάλαβε ό κ. Βερβενιώτης τό περιοδικό αυτό θά πάει μπροστά.

“*Πανόγραμμα*” εικονογραφημένη μηνιαία καλλιτεχνική και φιλολογική έκδοσις. 'Αλεξάνδρεια - Κάιρον. Στο τεύχος του Δεκεμβρίου βρίσκομε τρία ώραία ποιήματα του Κ. Ν. Κωνσταντινίδη.

“*Ναυτική 'Ελλάς*” μηνιαίο εικονογραφημένο περιοδικό, 31 'Ιανουαρίου 1929. Στην πρώτη σελίδα δημοσιεύεται τό ποίημα του Μ. Μαλακάση “Ρεμβασμοί”.

“Η “*Άγροτική Ζωή*” είναι χρησιμότερο όργανο για τη γεωργική και κτηνοτροφική ζωή της 'Ελλάδας. Το τεύχος του 'Οκτωβρίου έχει άρθρα για τη δενδροκομία (Κρήτη), για τη λαμασκηλιά της Σκοπέλου, για τό διάλεγμα της άγελάδας. Ένας πίνακας μάς δείχνει την πρόοδο της 'Ελλάδας στην κτηνοτροφία κατά τά τελευταία έξη έτη. Του κ. Τσαλική τό άρθρο “Μυθικά παραδόσεις περί του σπληνάνθρακος τών άγροτικών και οικιακών ζώων” μάς δίνει κιάλας σέ μιάμιση στήλη του περιοδικού ένα δείγμα της λαϊκής γλώσσας ενός χωριού του Νομού Τρικάλων. Στο τεύχος του Νοεμβρίου σημειώνομε άρθρο του κ. Γάνωση, τμηματάρχη του 'Υπουργίου Γεωργίας “Τί μάς έλεγε ό δάσκαλόσ μας για την γεωργία”.

“*Φοιτητική Συντροπιά*” Δεκαπενθήμερη φοιτητική έφημερίδα, 'Αθήνα. Έχει ένα άρθρο “Η γλώσσα του Λαού” όπου ανακεφαλαιώνεται ή ιστορία του δημοτικισμού.

“*La Semaine Egyptienne*”. Το πολύ καλό αυτό περιοδικό του Κάιρου δημοσιεύει στο τεύχος 15 Φεβρουαρίου συνέντευξη με τόν γνωστό γάλλο συγγραφέα, πού ήρθε τελευταία στην Αίγυπτο Georges Duhamel, ό κ. F. Leprette έχει άρθρο “Georges Duhamel poète” και στίχους του τελευταίου, και ό κ. Et. Meriel για τό έργο του Duhamel.

Στην εικονογράφηση βρίσκομε δυό θαυμάσιους πίνακες τών ζωγράφων 'Αλεξανδρίδη και Στεφανοπούλου.

Στο τεύχος της 16ης Μαρτίου βρίσκομε μεταφρασμένη άπτόν Η. Pernot τη “'Αθήνη” του Μαβίλη και σκίτσο του διηγηματογράφου και ζωγράφου Ν. Νικολαΐδη καμωμένο άπτόν ίδιο.

“*Cinégraphe Journal*” πάντα ένήμερο στην καλλιτεχνική και κινηματογραφική κίνηση με εικόνες ενδιαφέρουσες. Στο τεύχος της 14 Φεβρουαρίου τυπώνεται στο έξώφυλλο ένας ώραιος πίνακας της ζωγράφου Λυμπεροπούλου “Γλυκειές θύμησης”.

“*'Αλήθεια*”, έφημερίδα της Λεμεσοϋ. Σ' ένα φύλλο του Δεκεμβρίου είδαμε άνταπόκριση έξ 'Αλεξανδρείας στην οποία δίδονται λεπτομέρειες για τόν Σύλλογο 'Αποφοίτων της πόλης μας και για την όφελιμότετη δράση του — παροχή βιβλίων δωρεάν εις πτωχούς μαθητές, πληρωμή τών τραμβαγιατικών στους πιδ πτωχούς, ίδρυση τριών μαθητικών βραβείων, ίδρυση άθλητικού τμήματος, προσπάθεια για έξεύρεση θέσεων για τούς άνευ εργασίας άποφοίτους, χορήγηση βοηθημάτων εις άποφοίτους σπουδάζοντες έπιστήμες στο έξωτερικό.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Η ΕΚΘΕΣΗ της έκλεκτής 'Αλεξανδρινής ζωγράφου Δδας Εδγενας Λυμπεροπούλου — αίθουσα 'Ελληνικής Λέσχης, 9-24 Φεβρουαρίου — είχε πολλή έπιτυχία.

Τό ταλέντο της καλλιτέχνιδας αυτής έχει έλκύσει την προσοχή μας άπτόν καιρό πού βλέπαμε έργα της—σταλμένα άπτό Μόναχο όπου σπούδαζε — σέ όμαδικές έδω έκθέσεις, και με ξεχωριστό ένδιαφέρον είδαμε την συγκεντρωμένη εργασία της.

'Από την Λυμπεροπούλου περιμένομε πολλά. Έχει ζωγραφικά στοιχεία και τεχνική τέτοια πού δίχως άλλο θά έξελιχθεί σέ ζωγράφο προορισμένη νά ξεχωρίσει όχι μόνο στην 'Αλεξάνδρεια όπου ήδη με την έκθεσή της πήρε μιά θέση, αλλά και γενικά στην έλληνική τέχνη. Είναι νέα, έχει την καλλιτεχνική όρμη κι' άρχίζει τό στάδιο της γερά καταρτισμένη και σέ σύλληψη και σέ εκτέλεση

Βέβαια διακρίνει κανείς ακόμη φανερά στο έργο της την επίδραση της σχολής, ἀλλ' αυτό δὲν μᾶς ἀνησυγεῖ. Ἄν και ἔχει δουλέψει πάνω σὲ ὀρισμένες βάσεις, τὰ ταμπλό της ἔχουνε ὑποκειμενικό χαρακτήρα.

Ἡ Λυμπεροπούλου ἐπιδίδεται κυρίως στὴν προσωπογραφία και θὰ τῆς λέγαμε νὰ περιοριστεῖ στὸ εἶδος αὐτό, ἂν δὲν βλέπαμε στὴν ἔκθεσή της καὶ τοπεία και natures-mortes ποὺ μᾶς ἄρσαν πολὺ, ἴσως γιατί ἦτανε δουλεμένα με περισσότερη ἐλευθερία και τόλμη—ὅπως ὁ ἀριθ. 30 "στάχνα" και οἱ ἀριθ. 12, 14, 24, και 38.

Ἐχώριζε μὲς στὴν ἔκθεση ὁ ἀριθ. 23 "Κεφάλι ποιητῆ" με τὴν πλασικότητά του και τὴ γερῆ ἐσωτερικὴ ἔκφραση. Και τὸ χρώμα στὸ ἔργο αὐτὸ ἦτανε λιγώτερο γλυκὸ και γ' αὐτὸ ἔδινε μιὰ βαθύτερη ἐντύπωση.

Τὸ "Διάβασμα" (ἀριθ. 3) πολὺ καλό, και ὡς φῶς και ὡς σύνθεση, ἐπίσης ὁ "Ἀκονιστῆς" (ἀριθ. 18).

Τὸ σχέδιο τῆς Λυμπεροπούλου, δοκιμασμένο, σίγουρο, οἱ συνθέσεις της ἁρμονισμένες. Μερικὲς πιὸ ἀνήσυχες με βαθύτερη παρατήρηση, ἄλλες δροσοφες με τὴ λεπτὴ αἴσθηση τοῦ χρώματος.

Στὴν Λυμπεροπούλου διαβλέπομε με τὸν καιρὸ μιὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος ἑλληνίδα ζωγράφου.

ΣΤΙΣ 21 ΜΑΡΤΙΟΥ φύγανε πηγαίνοντας στὴν Ἀθήνα και ἀπὸ κεῖ σὲ ἄλλα καλλιτεχνικὰ ταξείδια οἱ διαπρεπεῖς ζωγράφοι Δ. Στεφανόπουλος και κ. Ἀλεξανδρίδη - Στεφανοπούλου, ἀφίνοντας στοὺς Ἀλεξανδρινούς τὴν καλύτερη ἀνάμνηση τόσο ὡς ξεχωριστοὶ καλλιτέχνες ὅσο και ὡς ξεχωριστοὶ ἄνθρωποι.

Ὁ "ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ" τῆς 20 Μαρτίου τύπωσε μιὰ πολὺ ἐνδιαφέρουσα συνέντευξη τοῦ Duhamel ποὺ πῆρε ὁ ἀνταποκριτῆς τῆς ἐφημερίδας στὸ Παρίσι, ὁ ἐκλεκτὸς λόγιος Ἀ. Ἀποστολόπουλος. Ὁ κ. Duhamel — ὁ ὁποῖος, καθὼς εἶναι γνωστὸ, ἐπισκέφθηκε ἐφέτος τὴν Αἴγυπτο — ἐξέφρασε τὶς γνώμες του γιὰ τὸν Αἰγυπτιακὸ λαὸ—ἵτι εἶναι ὁ σημαντικότερος κλάδος τῆς Ἰσλαμικῆς οικογένειας, ὅτι εἶναι μέγας και πολὺτιμος κρῖνος μεταξὺ Ἀνατολῆς και Δύσης, με ποῖο τρόπο πρέπει νὰ ἐπωφεληθεῖ τοῦ δυτικῆ πολιτισμοῦ.

Μίλησε και γιὰ τοὺς Εὐρωπαίους τῆς Αἰγύπτου. "Ἐγνώρισα", εἶπε, "λαμπροὺς Γάλλους, Ἑλβετοὺς και Ἑλληνας κυρίους. Ἐμεῖς, νὰ γοητευμένοι, και θὰ κρατήσω τὴν φιλικότεραν ἀνάμνησιν τῆς ἀγαπητῆς γνωριμίας των. Ἐνας Ἑλληνας, ὅπως ὁ ποιητῆς Καβάφης, εἶνε μιὰ εὐγενῆς ἀνακάλυψις, διὰ τὴν ὁποῖαν ἔχει νὰ χαί-

ῆσται κανεῖς, μιὰ δὲ πόλις, ποὺ κατέχει ἕνα τέτοιον ἄνθρωπο", τοῦ πνεύματος, δικαιούται νὰ παίρνει ὄψιν πρωτεύουσας. Ἐγνώρισα ἐπίσης τὸν ἐξαιρετὸν φίλον κ. Σταυρινὸν τοῦ Κοῦρου και μοῦ ὠμίλησαν πολὺ διὰ τὸν καθηγητὴν και φιλόσοφον κ. Παπινούτσου, θὰ εἶμαι δὲ εὐτυχῆς, ἂν θελήσετε νὰ πῆτε με πόσιν ἀγάπην θὰ τοὺς ἐνθυμοῦμαι και θὰ κρατῶ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τοὺς ξαναἰδῶ".

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ στὴν Ἀθήνα τῶν ἐκλεκτῶν ζωγράφων Μηταράκη και Παπαγεωργίου, ὁ διαπρεπῆς τεχνοκρίτης κ. Ζ. Παπαντωνίου ἔγραψε στὸ "Ἐλ. Βῆμα", μιὰ πολὺ ἐνθουσιώδικη γὰ τοὺς συμπλαθέστατους καλλιτέχνες κριτικὴ ἀπτήν, ὁποῖα δημοσιεύομε μερικὲς γραμμές, κείνες ποὺ χαρακτηρίζουν γενικὰ τὴν τεχντροπία τῶν ζωγράφων:

"Σπανίως μᾶς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ παρουσιάσωμεν μιὰν ἐργασίαν νέου ζωγράφου γενεῆς ζωγραφικῆς, ἐνιαίαν και σταθεράν, καθὼς αὐτὴ τῶν νέων καλλιτεχνῶν κ. κ. Μηταράκη και Παπαγεωργίου, ποὺ ἐπιτίθεται εἰς τὴν αἴθουσαν Στρατηγοπούλου. Τὸ ἰδιαιτέρον χαρακτηριστικὸν των εἶνε ὅτι βλέπουν και οἱ δύο τὴν φύσιν μέσα εἰς ἕνα φαιόν, ὁμηλοσκέπαστον φῶς, σὰν κάποιοι εὐλαβεῖς προσκυνητὰ τῆς τέχνης τοῦ Καρριέρ, τὸ σπουδαιότερον ὅμως εἶνε ὅτι χειρίζονται με ἁρμονίαν και σοβαρότητα τοὺς φαιούς τόνους, ὅτι τοὺς λασπωμένους χρωματισμοὺς με τοὺς ὁποῖους πολλοὶ σύγχρονοι ζωγράφοι τῆς Εὐρώπης ἐννοοῦν νὰ διακηρύξουν τὸν θυμὸν των κατὰ τῆς προσηγηθείσης σχολῆς, ἀλλὰ πράγματι τὰς σιωπηλὰς ἐκείνας και λιτὰς ἁρμονίας τῶν τόνων, κάτω ἀπὸ τὰς ὁποῖας ὑπάρχει ὁ πλοῦτος τοῦ χρώματος και ὁ χυμὸς τῆς φύσεως. Ἡ ἐνότης ποὺ παρατηρεῖται εἰς τὸ ἔργον των και ἡ ἱκανότης ποὺ ἀνέπτυξαν, φανερώνει πὼς ἡ τεχντροπία αὐτὴ εἶνε και στοὺς δύο συνειδητῆ, εἶνε ἡ ἔκφρασις των.

"Ὁ κ. Μηταράκης ἔδειξεν ὅτι ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ βλέπῃ εἰς τὴν φύσιν ὅ,τι εἶνε ἱκανὸ νὰ προκαλέσῃ τὸν κραδασμὸν τῆς λογικῆς ἰδιοσυγκρασίας του, και πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι δὲν βλέπει τὸ τυχαῖον και τὸ τετριμένον, ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ ἀνταποκρίνεται εἰς σοβαρὰν ψυχικὴν διάθεσιν. Εἶνε ὑποκειμενιστῆς χωρὶς ἀκροβασίας. Ὁ σοβαρὸς δὲ τρόπος με τὸν ὁποῖον βλέπει τὸν ἐγχορμον κόσμον βοηθεῖ ὥστε ὅλαι αἱ συγκινήσεις του και οἱ πλέον ἐντονοὶ, νὰ μὴ καταλήγουν εἰς θυσίαν τῆς μορφῆς ἀλλὰ νὰ ἀποδίδονται πάντοτε με καλὸν ζωγραφικὸν ἀποτέλεσμα. Δὲν πέρνει μόνον ἀπὸ τὴν φύσιν ἀλλὰ δίνει ἀπὸ τὸ ἔχειν του.

“Ο κ. Παπαγεωργίου δὲν παρουσιάζει εἰς τὰ ἔργα του τοὺς συγκλονισμοὺς τοῦ συναδέλφου του. Ἠρεμώτερος, ὀλιγώτερο ρεαλιστής, πῶς ἁρμονιστής, ἀλλὰ καλὰ πάντοτε κρατημένος ἀπὸ τὴν φύσιν βλέπει περισσότερο τὴν μορφήν καὶ τὴν βυθίζει συχνά μέσα στὸ ὄνειρον, βοηθούμενος εἰς τὴν ποιητικὴν αὐτὴν διάθεσιν ἀπὸ τὴν δεξιότητά του εἰς τὸν χειρισμὸν τῶν φαιῶν τόνων.

“Ἡ λεπτή του ἰδιοσυγκρασία καὶ ἡ ζωγραφικὴ ἰκανότης ποὺ τὴν ἐξυπηρετεῖ φαίνονται εἰς τὴν γλυκεῖαν ἁρμονίαν τοῦ Λούβρου— ἔσωτερικὸν τοῦ μεγάλου Παρισίου Μουσείου”.

ΣΤΟ ΕΝΤΕΥΚΤΗΡΙΟ τοῦ Συλλόγου Ἐλλήνων ἔγιναν τὸν μῆνα αὐτὸν δύο ἐνδιαφέρουσες διαλέξεις, — τοῦ κ. Ζαχ. Χαλκιιάδη μὲ θέμα «Ἡ Δωδεκάνησος εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν τέχνην» καὶ τοῦ κ. Ε. Μιχαηλίδου μὲ θέμα “Τὰ κυριώτερα αἰτία τῆς ἠθικοπνευματικῆς ἀφυπνήσεως τῆς Αἰγύπτου κατὰ τὸν ΙΘ’ αἰῶνα”.

ΣΤΗΝ “ΠΡΟΤΟΠΟΡΙΑ” Μάρτης 1929, τὸ ὠραῖο περιοδικὸ ποὺ διευθύνει ὁ κ. Γιοφύλλης, διαβάσαμε ἕνα γράμμα τοῦ κ. Σκίπη. Μερικὲς γραμμὲς του μᾶς σταμάτησαν. Ὁ κ. Σκίπης μιλάει γιὰ τὴν 30ετῆ ἐργασία του καὶ τὴν ἀφοσίωσή του στὸ ἰδανικὸ τῆς τέχνης του. “Σ’ αὐτὲς χρωστῶ” προσθέτει “καὶ τὴν εὐχὴ ποὺ ἐξέφρασαν ἕνας δυὸ καλλιτεχνικοὶ σύλλογοι τῆς Ἀμερικῆς ὅπως προταθῶ γιὰ τὸ Νόμπελ, στέλλοντας τὰ μεταφρασμένα ἔργα μου στὴν Ἀκαδημία τῆς Στοκχόλμης”.

Ἐμεῖς ὥστόσο ἀκούσαμε ἄλλα γιὰ τὴ διαμονὴ τοῦ κ. Σκίπη στὴν Ἀμερικὴ. Ἀκούσαμε ὅτι ἔβριζε ἐκεῖ τὸν Καβάφη, τὸν Μαλακάση, τὸν Παλαμᾶ, τὸν Σικελιανό, τὸν Λαπαθιώτη, τὸν Παρόσχο, τὸν Γιοφύλλη, τὸν Βάρναλη, τὸν Μυράτ, τὴν Σεγχοπούλου, τὸν Βαϊᾶνο, τὸν Παπανικολάου, τὸν Ἄνταϊο, τὸν Δριβα, τοὺς ἔβριζε σὲ σημεῖο ποὺ ἀγανάκτησαν, ποὺ ἔφριξαν μερικοὶ ἐκτιμητὲς τῶν λογοτεχνῶν αὐτῶν ἀκούσαμε ποὺ καὶ σὲ κάποιον ξενοδοχεῖο γιὰ νὰ κόψουν τὴ φόρα τοῦ κ. Σκίπη ἔκοψαν τὸ ἠλεκτρικὸ φῶς καὶ τὸν ἄφησαν νὰ βολοδέρνεται μὲς στὸ σκοτάδι· ἀκούσαμε γιὰ διᾶλεξή του ὅπου — ὡς συνέπεια αὐτῶν ποὺ προαναφέραμε — δὲν πῆγαν παρὰ καμμιά δεκαετὴ ἀνθρώποι.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ ὁ δεύτερος τόμος διηγημάτων τοῦ γνωστοῦ Ἀλεξάνδρινου διηγηματογράφου κ. Γιάγκου Πιερίδη “Οἱ Σωτῆρες”.